

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

«پیل کوم د الله پاک په نوم

Ketabton.com
چی بخښوونکی او مهربان

دی.»

د ليکوال څو ويناوي

دا ويبيانگه هغه زده کوونکو لپاره دی چې غواړي قرآنکریم ژباړه په سمه توگه زده کړي، نو ما له هرې سوري څخه سخت ويونه (لغتنه) مي معنا سره مي ليکلي دي تر څو تاسو ټولو ته د قرآنکریم ژباړه زده کولو کي آسانتياوي راشي. که تاسو د قرآنکریم تفسير زده وي، نو تاسو ته د قرآنکریم ژباړه به ډېره په آسانی سره زده کولی شي.

دا د يادوني وړ گڼم چې تاسو ټول علمي، تاريخي، ساينسي او اسلامي کتابونو ليکلو کي هڅه وکړي، نه په اوږده ناولونو ليکلو کي، د تلي زون، موبيل، انټرنېټ د مخه همدا ناولونه وه چې په انسانانو ژوند باندې منفي اغېزې درلودې، نو د خدای په خاطر داسي شيانو په ليکلو او په لوستلو کي مو وخت مه ضايع کوي څنگه چې امام غزالي رح فرمايي: «وخت تر ټولو خورا ارزښتناکه دی خو ډېر ضايع کېدونکی هم دی.»

يادونه: په دغه کتاب کې ما صرف د سختو ويونو معناوي مي ليکلي دي.

گرانو لوستونکو!

څنگه چې تاسو وينې گڼ شمېر خلکو انگليسي زده ده، خو قرآنکريم په ژبه نه پوهېږي دا يو لويه ناکامي ده زمونږ مسلمانانو ته چې خپل د دښمن ژبه مو زده کړې، خو خپل د رب ﷻ کلام باندې مو هېڅکله ځان نه دی پوه کړی ان تر دې چې مونږ يو ځل هاند هم نه دی کړی، چې زده يې کړو له دې امله مسلمانان ناکام او کافران بريالي دي، ځکه دا د هغوی هڅې وې چې مونږ له قرآنکريم څخه لرې کړي. پخوا خو ټول مسلمانان که هغه هندوستان څخه وو که پښتون، تاجک، ازبک، ترکمن که هر قوم څخه وو نو خامخا يې قرآنکريم ژباړه زده وه، نو همدې له امله هغه وخت ستر عالمان وه؛ لکه: ابو ريحان البیروني، ابو سيناى بلخي، الکندي، ابن هيثم، الفرابي، محمد ابن موسى الخوارزمي، الزرقالي، البطاني او داسې نور عالمان...

د کتاب په لومړۍ کې د قرآنکريم عربي قواعد دي، نو هغه مو له پام څخه و نه غورځوي او سعودي عرب او قرآنکريم عربي کې ځمکه او آسمان توپير دی، که تاسو د قرآنکريم زده کړې پرته سعودي عرب عربي زده کوي او دا گمان هم کوي چې قرآنکريم ژباړه به مې زده شي، نو ستاسو مثال د هغه کس شو چې پخپله په ځان رېرونو کې اچوي، ځکه چې د قرآنکريم

فصیح عربي د سعودي عرب عربي څخه خورا زیاته آسانه ده دا خبره زما د اند خبره نه ده، بلکې دا زما رب ﷺ په قرآنکریم کې فرمایلي دي:

وَلَقَدْ يَسَّرْنَا الْقُرْآنَ لِلذِّكْرِ فَهَلْ مِنْ مُدَكِّرٍ (۱۷)

ژباړه: بېشکه چې مونږ قرآنکریم آسانه کړی نصیحت تر لاسه کولو لپاره نو آیا له تاسو څخه (څوک) نصیحت تر لاسه کونکی شته؟

او د سعودي عرب عربي خپل ادبیات یې د قرآنکریم عربي څخه اغېستلی دی، دا د قرآنکریم شان او شوکت دی.

د عربي جملې جوړښت

حروف جر

فعل

اسم

له ټولو څخه لومړی د عربي درې زمانې زده کړئله ټولو څخه لومړی، مونږ سره په عربي ژبه کې درې ډوله اسمونه دي:

- مفرد
- تثنيه
- جمع

مفرد اسمونه: هغه اسمونه دي چې يو شي سره اطلاق ولري؛ لکه: تَلْمِيذٌ،
مُهَنْدِسٌ،

تثنيه اسمونه: هغه اسمونه دي چې دوه شيانو سره اطلاق ولري؛
لکه: كِتَابَانٌ، تَلْمِيذَانٌ، قَلَمَانٌ

جمع اسم: هغه اسم ته ويل كېږي چې دوو څخه زيات وي، لکه: سَفْفٌ (مفرد)
سَفْفٌ (جمع)، طَالِبٌ (مفرد) طُلَّابٌ (جمع) همدای شان تاسو كولى شي چې بِنَحْيِنَه
مفرد نومونه جمع كړي، لکه: مُسَلِّمَةٌ (مفرد) مُسَلِّمَاتٌ (جمع)

فعل الماضى (ماضي زمانه)

هغه کارونو چې په ماضي يا تېره زمانه کې ترسره شي؛ لکه:

هغه وويلي	قَالَ	هُوَ
هغې وويل	قَالَتْ	هِيَ
هغوى دواړو وويل	قَالَا	هُمَا
هغوى وويل	قَالُوا	هُمْ
هغوى وويل	قُلْنَ	هُنَّ
تا وويل	قَالَتْ	أَنْتَ
تا وويل	قَالَتْ	أَنْتِ
تاسو دواړو وويل	قَالْتَا	أَنْتُمَا
تاسو وويل	قَالْتُمْ	أَنْتُمْ
تاسو وويل	قَالْتُنَّ	أَنْتُنَّ
ما وويل	قَالْتُ	أَنَا

مونڊر وويل	قُلْنَا	نَحْنُ

فعل المضارع

هغه ڪارونه ڇي اوس مهال ترسره شي، فعل مضارع بولل ڪپري.

هغه وايي	يَقُولُ	هُوَ (نارينه)
هغي وايي	تَقُولُ	هِيَ (بئخينه)
هغوى دواړه وايي	يَقُولَانِ	هُمَا (تثنيه)
هغوى وايي	يَقُولُونَ	هُمْ (نارينه جمع)
هغوى وايي	يَقُلْنَ	هُنَّ (بئخينه جمع)
ته وايي	تَقُولُ	أَنْتَ (نارينه)
ته وايي	تَقُولِينَ	أَنْتِ (بئخينه)
تاسو دواړه وايي	تَقُولَانِ	أَنْتُمَا (تثنيه)
تاسو وايي	تَقُولُونَ	أَنْتُمْ (جمع نارينه)
تاسو وايي	تَقُلْنَ	أَنْتُنَّ (جمع بئخينه)
زه وايم	أَقُولُ	أَنَا
مونڊر وايو	نَقُولُ	نَحْنُ

فعل الامر

دا زمانه مونږ هغه وخت کاروو چي کله چا باندي امر کوو.

وواياست!	قُلْ	أَنْتَ
وواياست!	قُولِي	أَنْتِ
تاسو دواړه وواياست!	قُولَا	أَنْتُمَا
تاسو وواياست!	قُولُوا	أَنْتُمْ
تاسو وواياست	قُلْنَ	أَنْتُنَّ

حروف جر

دغه ته په انگليسي کي (Prepositions) وايي، دا په قرآن کي ډېر راغلي دي، د ده يادول ډېر اړين دي.

کاشکي	لَيْتَ
چي	أَنْ
په هر حال، صرف	أَنْمَا

که	اِنْ
ترخو چي	لِکَيَّلَا
حُکَه	بِأَنَّ
وو، دی	گَانَ، يَكُونَنَّ
بېشکه	فَقَدْ
دغه توری که بل لفظ سره ونښلوو نو لکه معنا ورکوي مثلاً: كَهَذَا (لکه هغه)	ک
پرته	إِلَّا
خو، مگر، لېکن	لِکِنَّ
که اسم سره يې يو خای کرو نو لپاره معنا ورکوي	ل
بلکې	بَلْ

يادونه: کله چې مونږ سره «سوف» راشي نو دا

راتلونکی زمانه بنيې او ډېر زر معنا ورکوي.

همداسي ل که مونږ فعل سره يوځای کړو نو خامخا معنا ورکوي، مثلاً: لَيَقُولُ، هغه خامخا وايي

په زړه پورې معلومات

آيا کله مو داسې فکر کړی دی چې قرآنکریم ولې زمونږ پیغمبر حضرت محمد «ص» نه دی تفسیر کړی، د دغې لاملونه درې دي:

- ځکه چې که حضرت محمد «ص» قرآنکریم تفسیر کړی وای، نو خلکو به تفسیر ته لومړیتوب ورکوه نه قرآنکریم ته.
- بل لامل یې دا دی چې قرآنکریم په عربي کې الله پاک نازل کړی وو نو عربان ورباندې پوهېدل او د سورتونو شان نزول څخه هم خبر وه نو همدې له امله هغوی ته اړتیا نه پېښېدله چې حضرت محمد «ص» ورته د هرې سورې تفسیر وفرمائي او کله چې اسلام د غیر عربو سیمو کې خپور شو نو هغه مهال د قرآنکریم تفسیر ته اړتیا پېښه شوه، لومړنی تفسیر د قرآنکریم د ابن ماجه تفسیر وه چې د درېمه پېړۍ د هجرت څخه وروسته راغی.

- د پوهې ظرفیت: هغه وخت خلگ د قرآنکریم ځینې آیاتونه باندې نه پوهېدل لکه: **وَ السَّمَاءُ بَنِينَهَا بِأَيْدٍ وَ إِنَّا لَمُؤْسِعُونَ** (۴۷) سورة الذاریات ژباړه: قسم دی په آسمان چې مونږ پیدا کړ پخپل زور باندې او بېشکه چې مونږ پراخ کوونکي یو. د بره آیت باندې څوک هغه نه پوهېدل، خو په ۲۰ پېړۍ کې خلگ خبر شوه چې دغې آیت مطلب له یونیورس پراخ کېدنې څخه ده، نو همدې له امله تفسیر ارزښتناک و همداسې په نورو آیتونو کې هغه خلگ پرې نه پوهېدل، نو همدې له امله حضرت محمد «ص» تفسیر یې و نه کړ تر څو چې بل نسل یې کشف کړي، که هغه «ص» کړی وای نو کېدی شوه خلکو به په ډېرو مناظرو کې بوخت شوی وای.

« ۷ ولې په قرآنکریم کې یو ارزښتناکه شمېره
« ۵ »

څنگه چې تاسو به کتلی وي چې ۷ شمېره ډېر ځلې په قرآنکریم ذکر شوې ده؛ لکه، **سَبْعَ سَمَوَاتٍ، سَبْعَ سَنَابِلٍ، سَبْعَةَ أَبْوَابٍ...**

همداسې نورې بېلگې هم شته ده چې ۷ یا ۷۰ راغلی وي؛ لکه، **سَبْعِينَ رَجُلًا، سَبْعُونَ ذِرَاعًا، سَبْعِينَ مَرَّةً...**

د ده پوهېدلو لپاره مونږ بايد لار شو د عربي بلاغت ته، د ده موضوع نوم دی الاغیاء چې د غیاء معنا ده موخه یا مقصد په پښتو کې دا موضوع مونږ ته د عربو د ځانگړې شمېرې کارونه مونږ ته بڼیې، عربان نه یوازې د ۷ شمېرې څخه مطلب ۷ وي، ۷ زیاتوالی او بشپړتیا لپاره هم کاروي، نه یوازې ۷، ۷۰ هم.

کله چې عربان ووايي: «رَأَيْتُ سَبْعَةَ رَجَالٍ» نو تحت اللفظي معنا به یې دا وي: «ما وکتل ۷ سړیان» خو اصلي معنا یې دا ده «ما وکتل د سړیانو یو ډله» دا ډله کېدیشي ۷، ۵، ۳، ۱۰، که هرڅومره وي. او که ګڼه ګڼه وي د سړیانو نو داسې به وویل شي: «رَأَيْتُ سَبْعِينَ رَجُلًا» ژباړه: «ما وکتل د یو سړیانو ګڼه ګڼه» خو په تحت اللفظي ۷۰ سړیان معنا ورکوي. لکه، څنګه چې مونږ پښتو کې وایو، چې ما تا ته ۲۴ ساعته صبر وکړ، دلته دا معنا ورکوي چې ډېر ساعتونه، نه فکس ۲۴ ساعته. ۷ شمېره په بشپړتیا، کامل معنا کې صفت په توګه کارول کېږي؛ لکه، نَاقَةُ سُبَاعِيَّةٍ کامله اوښه، بې عیبه اوښه. همداسې قرآنکریم نازل شوی وو د دغو عربو په منځ کې چې دا الاغیاء کارول؛ لکه، په لاندې آیت کې: **إِنْ تَسْتَغْفِرْ لَهُمْ سَبْعِينَ مَرَّةً فَلَنْ يَغْفِرَ اللَّهُ لَهُمْ** **سوره توبه**

ژباړه: که ته هغوی لپاره ۷۰ ځلې مغفرت وغواړې نو بیا هم الله پاک هېڅکله هغوی نه بخښي.

دلته د آیت دا مراد نه دی که محمد ﷺ ۷۰ ځلې مغفرت هغوی لپاره وغواړي نو الله پاک به هغوی وبخښي. دلته مونږ ته زیاتوالی ښيي چې هغوی به هېڅکله و نه بخښل شي.

سوره فاتحه

پښتو	عربي
مونږ عبادت کوو تا ته	ایاک نعبد (فعل)
مونږ مرسته اخلو له تا څخه	ایاک نستعین (فعل)
سیده لاره (نپکه لاره)	المستقیم (اسم)
لاره	صراط (اسم)
غضب ورباندې شوی	المغضوب (اسم)
گمراهان	الضالین (اسم) ¹

ضالٌ دوه معناوي لري يوه معنا گمراه بله معنا يې هغه ده چې يو کس د سمې لارې په تلاش کې وي؛ څنگه چې الله پاک موسی عليه السلام لپاره په سورة الشعراء کې او محمد ﷺ په سورة الضحی کې.

پښتو	عربي
پکي هېڅ شک نشته	لَا رَيْبَ فِيهِ
هدايت دی متقيانو لپاره	هُدًى لِّلْمُتَّقِينَ
هغه خلک چې په غيب باندې ايمان راوړلی	الَّذِينَ يُؤْمِنُونَ بِالْغَيْبِ ²
او هغوی مونځونه قايم کوي	وَ يُقِيمُونَ الصَّلَاةَ
څه چې	مِمَّا
مونځ هغوی ته ورکړی	رَزَقْنَهُمْ
هغوی يې مصرفی	يُنْفِقُونَ
هغوی يقين کوي	يُوقِنُونَ
هغوی بريالي دي	هُمُ الْمُفْلِحُونَ
برابر دی	سَوَاءٌ
الله پاک د هغوی زړونو کې مهر لگولی دی	خَتَمَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ
او د هغوی سماعت باندې	وَ عَلَى سَمْعِهِمْ
او د هغوی بصارت باندې پرده (اچول شوې ده)	وَ عَلَى أَبْصَارِهِمْ غِشَاوَةٌ

۱. دلته له غيب نه دغه مراد دی چې ځينې خلک که ووايي بې چې مادي نه مخکې نور څه نشته نو هغه لپاره قرآن کې هېڅ هدايت نشته څنگه چې کنفيوشز وايي: «نشته ده ډېر حقيقتونه چې نه لېدل کېږي او هغه ډېر حقيقتونه چې نه اورېدل کېږي.» مطلب دا د متقيانو ځانگړتيا ده چې په غيب باندې ايمان لري.

هغوی (هڻه کوي) چي دوکھ ورکري الله پاک ته	يُخْدِعُونَ اللَّهَ
او هغوی شعور نه لري	وَمَا يَشْعُرُونَ
د هغوی زړونو کي ناروغی، رعب، یره ده	فِي قُلُوبِهِمْ مَّرَضٌ
نو الله پاک زیات کر په هغوی کي ناروغی، یره	فَزَادَهُمُ اللَّهُ مَرَضًا
د ده امله چي هغوی دروغ گڼونکی وو.	بِمَا كَانُوا يَكْذِبُونَ
فساد مه کوی	لَا تُفْسِدُوا
مونږ اصلاح کوونکي هستو	نَحْنُ مُصْلِحُونَ
خبردار شه	آلَا
څنگه چي نورو خلکو ایمان راورلی دی	كَمَا آمَنَ النَّاسُ
کمقلان، بیعقلان	السُّفَهَاءُ
هغوی خبر نه دي	لَا يَعْلَمُونَ
کله چي هغوی لیدنه وکړي	إِذَا لَقُوا
او کله چي هغوی خپل شیطانانو سره په خلوت کي وي	وَ إِذَا خَلَوْا إِلَىٰ شَيْطَانِهِمْ
مونږ خو ملنډي وهو (په مسلمانانو)	نَحْنُ مُسْتَهْزِءُونَ
او اورډوي هغوی باندي	وَ يَمُدُّهُمْ

هغوی وړانده سرگردانه دي	يَعْمَهُونَ
هغوی وپېرل	اشْتَرَوْا
گمراهي هدايت په حای	الضَّلَّةَ بِالْهُدَى
نو گتور نه شو د هغوی تجارت	فَمَا رِبِحَتْ تِجَارَتُهُمْ
هدايت شوي	مُهْتَدِينَ
هغه اور بل کړ، ولگی	اسْتَوْقَدَ نَارًا
هغه (اور) روښانه کړ	أَضَاءَتْ
شاوخوا، ماحول	مَا حَوْلَهُ
ترگمی، تیاره	ظَلَمْتُ
هغوی نه گوري	لَا يُبْصِرُونَ
گونگیان	صُمٌّ
کمقلان	بُكْمٌ
وړانده	عُمَى
یا لکه تېز باران	أَوْ كَصَيْبٍ
برپېننا ده	رَعْدٌ
د هغوی گوتي	أَصَابَ بِهِمْ
د هغوی غوږونه	أَذَانِهِمْ
له غوري بابا آواز څخه	مِّنَ الصَّوَاعِقِ
د مرگ یري نه	حَذَرَ الْمَوْتِ
نزدې دی	يَكَادُ
چې برپېننا د هغوی بصارت واخلي	الْبَرْقُ يَخْطَفُ أَبْصَارَهُمْ

هغوی لاره کوي	مَشَوَا
او کله چې ترگمی راشي پر هغوی	وَ إِذَا أَظْلَمَ عَلَيْهِمْ
هغوی ولاړ شي	قَامُوا
چت	بِنَاءٍ
مېوي	الثَّمَرَاتِ
شريکان، حريفان	أَنْدَادًا
غږ که خپل مرستندويانو ته	وَدَعُوا شُهَدَاءَكُمْ
الله پرته	مَنْ دُونِ اللَّهِ
او هېڅکله نه شي کوي تاسو	وَ لَنْ تَفْعَلُوا
تېل به يې انسانان او تيري وي	وَقُودَهَا النَّاسُ وَالْحِجَارَةُ
چمتو شوی کافرانو لپاره	أَعِدَّتْ لِلْكَافِرِينَ
يوشان وي هغه	مُتَشَابِهًا
سپک نه دی الله پاک ته	لَا يَسْتَحِي
مخکي راوړي	أَنْ يَضْرِبَ
يوه بېلگه	مَثَلًا
يوه مياشه	بِعُوضَةٍ
هغوی ماتې	يَنْقُضُونَ
زه پيدا کونکی يم	إِنِّي جَاعِلٌ
استازی	خَلِيفَةً
او هغه وينې تويوي	وَ يَسْفِكُ الدِّمَاءَ
اومونږ تقدیس کوو تا ته	وَ نُقَدِّسُ لَكَ

هغوی ته یی بنکاره کړ	عَرَضَهُمْ
رښتین	صَدِيقَيْنَ
خبر ورکه هغوی ته	أَنْ يَّبْهَمَ
هغه انکار وکړ	أَبَى
او تاسو دواړه وخورې له هغه څخه مفته	وَكَأَلَا مِنْهَا رَعْدًا
هر ځینه تاسو دواړه و غواړې	حَيْثُ شِئْتُمَا
او تاسو دواړه مه نزدې کپړې	وَ لَا تَقْرَبَا
دغه ونې ته	هَذِهِ الشَّجَرَةَ
نو (شیطان) دواړه یی خویه کړل	فَازَ لَهُمَا
کته شی	أَهْبِطُوا
دښمن، غلیم	عَدُوًّا
تایوبی، استوگنځی	مُسْتَقَرًّا
یو وخت لپاره	إِلَى حِينٍ
او هغوی خواشیني نه کپړې	وَ لَا هُمْ يَحْزَنُونَ
تل به وي هغوی	خَالِدُونَ
ای د اسر ایل بچیانو	يَا بَنِي إِسْرَائِيلَ
د خدا بنده	إِسْرَائِيلَ ³
پیاد راوړه زما نعمت	ادْكُرُوا نِعْمَتِي
او بشپړ کړی زما عهد، لوظ	وَ أَوْفُوا بِعَهْدِي
او یوازي ما څخه وډار شی	أَيَّايَ فَارْهَبُونَ
ورکی قېمت، کوچنی قېمت	ثَمَنًا قَلِيلًا

۲. اسر ایل د حضرت یعقوب علیه السلام لقب دی او معنا یی د خدا بنده دی یعنی عبدالله اسر یا اسیر چې یرغمل شوی وي او ایل خدای.

او مه گډوي، مه مکس کوي	وَ لَا تَلْبِسُوا
رکوع کوونکو سره	مَعَ الرَّكْعَيْنِ
او له ياده باسي	وَ تَنْسَوْنَ
تاسو قراءت کوي	تَتْلُونَ
بپشکه چي هغه ستونزمن دی	إِنَّهَا لَكَبِيرَةٌ
عاجز خلگ	الْخَشَعَيْنِ
هغوی باور لري، گمان کوي	يَظُنُّونَ
هېڅ شی گټه نشي اغېستی يو انسان بل انسان څخه	لَا تَجْزِي نَفْسٌ عَنْ نَفْسٍ شَيْئاً
او نه قبول کپري	وَ لَا يُقْبَلُ
او نه اغېستل کپري فديه له هغه څخه	وَ لَا يُؤْخَذُ مِنْهَا عَدْلٌ
مونږ تاسو وژ غورلي	نَجَّيْنَكُمْ
هغوی تاسو ته يې سخت عذاب درکوه	يَسُومُونَكُمْ
هغوی ذبح کول	يُذَبِحُونَ
هغوی ژوندي ساتلي	يَسْتَحْيُونَ
آزمويڼه	بَلَاءٌ
مونږ جلا کړ	فَرَقْنَا
او مونږ غرق کړ	وَ أَغْرَقْنَا
د غوا بچي، سخي	الْعِجْلَ
خپل رب	بَارِئِكُمْ

مونڊر هېڅكله ستا خبره نه تصديقوو	لَنْ نُؤْمِنَ لَكَ ⁴
تر څو مونږ الله و نه گورو بنسكاره	حَتَّى تَرَى اللَّهَ جَهْرَةً
مونږ تاسو اوچت كړ	بَعَثْنَاكُمْ
مونږ سوري واچوي	ظَلَّلْنَا
ورېځ	الْغَمَامَ
خوره غذا	الْمَنِّ
مړز غوندي الوتونكي	وَالسَّلْوَى
لري كړه	حِطَّةً
او كله چې هغه اوبه وغوښتي	وَ إِذِ اسْتَسْقَى
ډبره، تپره	الْحَجَرَ
وچوډلي، څرگندي شوي	فَانْفَجَرَتْ
دولس چيني	اِثْنَا عَشْرَةَ عَيْنًا
قبيله	أَنَاسٍ
هغوي خپل د څښاک حای وتاکه	مَشْرَبَهُمْ
حد نه مه تپريږي، افراط مه کوي	وَلَا تَعْتُوا
ځمکه يي زر غونوي	تُنْمِتُ الْأَرْضُ
سبزي	بِقَلْبِهَا

بادرنگ	قَتَاءَهَا
اوره	فُومَهَا
دال، مسور دال	عَدَسِهَا
پياز	بَصَلِهَا
لږ، کم	أَذْنَى
سيمه	مِصْرًا
هغوی وړ شوه	بَاءُوا
هغوی حد نه تجاوز وکړ	يَعْتَدُونَ
هغوی يهوديان شول	هَادُوا
او هغوی نصرانيان شوه	وَ النَّصْرَى
ستاره پرست	وَ الصَّبَّاءِ ⁵
خوار بېزوگانې	قِرْدَةَ خَسِئِينَ
بېلگه، مثال، عبرت	نَكَالًا
ملنډې	هَزُورًا
زړه	فَارِضًا
ورکوټی، کوچنی	بِكْرًا
د دې دواړو په مینځ کې درميانه وي	عَوَانًا
تکه زېړه	صَفْرَاءُ فَاقِعًا
چې کتونکي خوشحاله کړي	تَسْرُ النَّظْرَيْنِ
د هر ډول کار وړ	ذَلُولًا
حُکمه قلبه کوي	تُثِيرُ الْأَرْضَ

او نه اوبه راوړي	وَ لَا تَسْقَى
نه د بل رنگ ټکی وي پکې	لَا شَيْءَ فِيهَا
اوس دې خبره څرگنده کړ	أَلْءَنْ جَعْتِ بِالْحَقِّ
تاسو تور لگوي	فَادْرَأْتُمْ
د هغه څو برخې ووهي	اضْرِبُوهَا بِبَعْضِهَا ⁶
سخت والی	قَسْوَةً
هغه ﷺ تاسو ته بنکاره کوي	وَ يُرِيكُمْ
نا لوستي، بي سپوږمیان	أُمِّيُونَ
مخ اړونکي	مُعْرِضُونَ
مونږ و استول پرله پسې	فَقَيْنَا
غليمتوب، دښمني، تریبگنی	عُدْوَانٌ
تاسو فدیې ورکړه	تَفَادُوا
حرام	مُحَرَّمٌ
سپېڅلي روح (جبرئیل علیه السلام)	رُوحُ الْقُدُسِ
ستا په خوبښه نه وي	لَا تَهْوَى
پوښل شوی	غُلْفٌ
د هغه ژ غوړونکی	مُزْحِرِجِهِ
خامخا به ته پیدا کړي	لَتَجِدَنَّ
اجازت ورکړل شوی هغه ته	يُعَمَّرُ
چې ژوند وکړي	
هغه يې خوبښوي	يَخْتَصُّ

۵. دلته مراد دا دی چې د هغه مري جسم سره هغه ذبح شوی غوا د هغه جسم سره ووهي.

مونڊر منسوخ ڪو	نَنْسَخُ
تنبتبدل ورڃهه	رَغِبَ عَنْ ⁷
او د هغوي لپاره متاع، شيان	وَمَتَّعُوهُنَّ
شتمن	المُوسِعِ
غريب	المُقْتَرِ

نو په پښو، مزل باندي	فَرَجَالًا
په (آس) سپور حالت ڪي	رُكْبَانًا
فراوان، خورا زيات	بَسْطَةً

پښتو	عربي
تر ابده ژوندي	الْحَيُّ
انتظام ڪوونڪي	الْقِيَوْمُ
تصديق ڪوي ڇه چي	مُصَدِّقًا لِّمَا
هغه ﷺ غالب غچ اڃستونڪي دي	عَزِيزٌ ذُو انْتِقَامٍ
هغه ﷺ نه ڍاريڙي	لَا يَخْفَى
هغه ﷺ تاسو ته مخ باسي	يُصَوِّرْكُمْ
خورا جوت	مُحْكَمٌ

۶. رَغِبَ عَنْ يَوْحَهُ نَه تَبْتَدِلُ مَعْنَا وَرَكْوِي اَوْ كَه وَرْسِرَه رَغِبَ اِلَى نَوْ هَغَه لَوْر تَه تَمَائِلُ يَار رَغْبَتُ پيدا ڪول مَعْنَا وَرَكْوِي.

او حِينِي يوشان دي	وَ أُخْرُ مُتَشَبِهَةٌ
د هغوی زړونه کاره دي	قُلُوبُهُمْ زَيْعٌ
او غواړي ژباړه	وَ ابْتِغَاءِ تَأْوِيلِهِ
هغه خلک چې کلک دي په علم کې	الرَّسِخُونَ فِي الْعِلْمِ
اعمال، رفتار	كِدَابٍ
ډېر زر به تاسو مغلوب شي	سَتُغْلَبُونَ
دوه ډلې چې یو بل سره مخامخ شي	فِي تَيْنِ التَّقَاتَا

پښتو	عربي
هغه خپور کړ	بَتَّ
او د (میندو) رحمونه	وَالْأَرْحَامَ
خارونکی	رَقِيبًا
خراب په پاک باندې	الْحَبِيثَ بِالطَّيِّبِ
گناه	حُوبًا
او که تاسو اندېښنه کوي	وَ إِنْ خِفْتُمْ
تاسو انصاف نشي کولی	أَلَّا تُقْسِطُوا
نو بیا واده وکړي	فَانكِحُوا
څه چې سم بنکاري	مَا طَابَ

تاسو عدل نشي کولی	أَلَا تَعْدِلُوا
يا څوک چي ستاسو د بني لاس ملکيت کي دي	أَوْ مَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ ⁸
دغه نزدې دی	ذَلِكَ أَدْنَى
چي تاسو ظلم و نکړي	أَلَا تَعُولُوا
د هغوی مهر ونه	صَدَقْتِهِنَّ
سځاوت سره	نَحْلَةً
نو که هغوی هبه کوي	فَإِنْ طِبْنَ
رضايتي سره او آسانی سره	هَنِيئًا مَرِيئًا
د پالنې ملاتړ لپاره	قِيمًا
او کالي هغوی ته واغونده	وَآكْسُوهُمْ
د نپکې خبرې سره	قَوْلًا مَعْرُوفًا
او پالنه وکړه	وَابْتَلُوا
کله چي هغوی واده (عمر) ته ورسيري	إِذَا بَلَغُوا النِّكَاحَ
تاسو پوه شوي	انَسْتُمْ
(هغوی) غټان شوي دي	رُشْدًا
نو ورکړه	فَادْفَعُوا
اسراف او وارخطايي سره	إِسْرَافًا وَ بِدَارًا
هغوی به غټان شي	يَكْبَرُوا

غَنِيًّا	شتمن
فَأَيْسَّرْتَعْفِفُ	نو هغه د لپري شي، پر هېز وکړي
دَفَعْتُمْ	تاسو ورکړ
كَفَى	کافي دی
نَصِيبٌ	يوه برخه
قَلَّ أَوْ كَثُرَ	لږ يا زيات
مَّفْرُوضًا	فرض شوی
حَضَرَ الْقِسْمَةَ	حاضر شو وپشل
ذُرِّيَّةً	يو اولاد
ضِعْفًا	کمزور
قَوْلًا سَدِيدًا	يوه سمه وينا
ظَلَمًا	په غلطی لاري سره
يُؤْصِيكُمُ اللَّهُ	الله پاک بنوونه کوي تاسو ته
حَظَّ الْأَنْثَيْنِ	يوه برخه دي دوه نجوني
ثُلُثًا	$\frac{2}{3}$
وَلِأَبْوَيْهِ	او د هغه مور او پلار لپاره
وَأَلَدٌ	يو بچی
إِخْوَةٌ	ورونه او خویندي
يُؤْصِي	هغه وصيت کوي

پور	دَيْنٍ
نه پوهېږي تاسو	لَا تَذْرُونَ
ستاسو بنځي	أَزْوَاجِكُمْ
هغه ميراث وړي	يُورَثُ
نه يې مور او پلار ژوندي وي او نه يې بچيان	كَلَّةً
د زيان پرته	غَيْرَ مُضَارٍ
هغه له حد څخه تجاوز کوي، افراط کوي	يَتَعَدَّ
هغوی مرتکب کېږي	يَاتَيْنَ
نو تاسو راوړي شاهدان	فَاسْتَشْهَدُوا
هغوی شاهدي ورکړه	شَهِدُوا
نو هغوی بندي کړی	فَأَمْسَكُوهُنَّ
هغوی ته مرگ راشي	يَتَوَفَّهِنَّ الْمَوْتَ
نو هغوی دواړه په عذاب کړي	فَأَذُوهُمَا
هغوی دواړه توبه ووبستله	تَابَا
اوس	أَلْءَنَ
حلال نه دي	لَا يَحِلُّ
چې تاسو ميراث وپوړي	أَنْ تَرِثُوا
په زور سره	كَرْهًا

نو هغوی ژوند وکړي	وَ عَاشِرُوهُنَّ
ستاسو بدې راځي هغوی	كَرِهْتُمُوهُنَّ
تاسو اراده لري چې (خپل) د يوې ښځې ځای په بله يوه ښځه بدله کړي	أَرَدْتُمْ اسْتِبْدَالَ زَوْجٍ مَّكَانَ زَوْجٍ
د هغوی څخه يوه	إِخْدَاهُنَّ
خورا زيات (سره زر)	قِنطَارًا
تور، تهمت	بُهْتَانًا
او خامخا تاسو يو له بل سره اړيکې ونيولي	وَ قَدْ أَفْضَى بَعْضُكُمْ
څه چې تېر شوه	مَا قَدْ سَلَفَ
ډېر کرکين	مَقْتًا
حرام دی په تاسو	حُرِّمَتْ عَلَيْكُمْ
تاسو ته يې شوي درکړي دي	أَرْضَعْنَكُمْ
رضاعي	الرِّضَاعَةَ
او ستاسو ناسکه لورگانې	وَرَبَائِبِكُمْ
ستاسو ولکې لاندي دي	حُجُورِكُمْ
ستاسو د زامنو ښځې	حَلَائِلُ أَبْنَائِكُمُ
ستاسو له صلب يا نطفې څخه وي	أَصْلَابِكُمْ
دوه خویندي	الْأَخْتَيْنِ

او واده شوي بنځي	وَّ الْمُحْصَنَاتُ
حلال دي تاسو لپاره څه چې (هغه نه) مخکې دي	أَجَلَ لَكُمْ مَّا وَرَاءَ
د شهوت پراني پرته	غَيْرَ مُسْفِحِينَ
نو څه تاسو ته گټه رسوي	فَمَا اسْتَمْتَعْتُمْ
د هغوی مهر ونه	أَجُورَهُنَّ
چې تاسو دواړه همغږي شي	تَرْضَيْتُمْ
وس، قوت، طاقت	طَوْلًا
متقي بنځي په دغه آيت کې	الْمُحْصَنَاتِ
ستاسو غلامې نجونې يعنې وينځي	فَتَيْتِكُمْ
هغه يوې چې بد لمني کوي	مُسْفِحَتِ
پټې مینې نيونکې	مُتَّخِذَاتِ أَخْدَانٍ
هغوی واده شوي دي	أَحْصِنَّ
گناه کولو کې	الْعَنَتِ
لارې	سُنَنَ
هغه ﷺ توبه قبلوي	يَتُوبُ
تاسو رغبت کوي	تَمِيلُوا
دوه اړخيز همغږي	تَرَاضٍ
که تاسو ځان لرې ساتي	إِنْ تَجْتَنِبُوا
منع شوي هستي تاسو	تُنْهَوْنَ
مونږ له منځه وړو	نُكْفَرُ

د ننوتو لاره	مُدْخَلًا
او تاسو تمنا مه کوي	وَأَلَّا تَتَمَنَّوْا
يوه برخه	نَصِيبٌ
وارثان	مَوَالِي
سريان حاکم دي په بنحو باندي	الرِّجَالُ قَوْمُونَ عَلَى النِّسَاءِ ⁹
د هغوی غلط کارونه	نُشُوزَهُنَّ
نو نصیحت وکړه هغوی ته	فَعِظُوهُنَّ
او پر پردي هغوی	وَأَهْجُرُوهُنَّ
کت	الْمَضَاجِعِ
هغوی ووهي	وَأَضْرِبُوهُنَّ
بپلټون	شِقَاقٍ
يو پر پکړه کوونکی	حَكَمًا
هغوی دواړه و غواړي سوله	يُرِيدًا إِصْلَاحًا
الله پاک هوکړه راوړي د هغوی دواړو مینځ کي	يُؤَفِّقُ اللَّهُ بَيْنَهُمَا
خپلوانی گاونډی	الْجَارِ ذِي الْقُرْبَى
پردي يا لري گاونډی	الْجَارِ الْجُنُبِ
او همغاړي چې (ستا) نزدې (اوسيري)	وَالصَّاحِبِ بِالْجَنُوبِ
خلکو ته بنکاره شي	رِءَاءَ النَّاسِ
نو خراب ملگری دی	فَسَاءَ قَرِينًا

او که هغلته بنېگنه وي	وَ اِنْ تَكُ حَسَنَةً
مونږ راوړو	جَعْنَا
هغه خواهش کوي	يُودُ
نشه	سُكْرِي
مردار شوی	جُنُبًا
مسافر	عَابِرِي
ترڅو چې تاسو غسل کوي	حَتَّى تَغْتَسِلُوا
قضاى حاجت	الْغَاءِطِ
يا تاسو بنځو ته نزدې شوي	أَوْ لَمَسْتُمُ النِّسَاءَ
ياست	
نو تيمم وکړي	فَتَيَمَّمُوا
ځمکه، يا د ځمکې خاوره	صَعِيدًا
خبرې	الْكَلِمِ
د هغه ځايونو څخه	مَوَاضِعِهِ
و نه واورېدل شو	غَيْرَ مُسْمَعٍ
قاتوي	وَ رِعَا لِيَا
د هغو ژبې	بِالسِّنْتِهِمْ
بيا مونږ ستانه کړل هغوى	فَنَرُدُّهَا
د سبت خلک	أَصْحَابِ السَّبْتِ ¹⁰
د خرما تار قدر	فَتِيْلًا
پوخ شي، کباب شي	نَضِجَتْ
دېله سيورى	ظِلًّا ظَلِيلًا

تاسو ورکړی خپل امانتونه	تَوَدُّوْاْ اَلْاٰمَنْتِ
په بڼه سره	نِعِمًّا
واکدار	اُوْلٰى اَلْاَمْرِ
تاسو اختلاف وکړي	تَنْزَعْتُمْ
يوه پرېکړه	تَاوِيْلًا
هغوی دعوه کوي	يَزْعُمُوْنَ
لار شي پرېکړي ته	يَتَحَاكَمُوْاْ
تاسو راشئ	تَعَالَوْاْ
اوچت شي	شَجَرَ
اختلاف، نا همغږي	حَرَاجًا
تا پرېکړه وکړه	قَضَيْتَ
خپل کورونو (څخه) مو	دِيَارِكُمْ
زورور، او با ثبات	اَشَدَّ تَثْبِيْتًا
تاسو خپله چمتووالی ونېسئ	خُذُوْا حِذْرَكُمْ
تاسو لار مخکې لار شي	فَانْفِرُوْا
الله پاک ما سره بڼه وکړل	اَنْعَمَ اللّٰهُ عَلٰى
مینه	مَوَدَّةٍ
نو ما به تر لاسه کړی وای	فَاَفُوْزَ
کلک کړی	كُفُوًا
لکه ډاره	كَخَشِيَّةٍ
تاسو ځنډوي	اَحْرَتَنَا
تاسو ته ورسېږي مړينه	يُدْرِكْكُمْ الْمَوْتُ
جیگ پایي	بُرُوجٍ مُّشِيْدَةٍ

نو څه وشو	فَمَالٍ
هغوی نه بنکاري	لَا يَكَادُونَ
هغوی پوهېږي	يَفْقَهُونَ
هغوی پرېږدي	بَرَزُوا
هغوی خپور کړه	أَدَاعُوا
هغوی رسوي	رُدُّوهُ
تشويق کړه	حَرَّضِ
هغه کلکی	يَكْفَ
قوت، زوروتيا	بَاسًا
جزا	تَنكِيلًا
ساتندوی	مُقِينًا
تاسو ستړي مښي وکړي	حَبِيبْتُمْ
د بېرته ورکړه (د سلام جواب)	رُدُّوَهَا
رښتین	أَصْدَقُ
هغه ﷺ شاته اچوي هغوی	أَرْكَسَهُمْ
	حَصِرَتْ
هغوی سرچپه شوي	أَرْكَسُوا
هغوی له تاسو څخه عقب نشيني کوي	يَعْتَزُّ لَوْكُمْ
نو ته آزاد کړه	فَتَحْرِيْرُ
د تويې شوي وېني پيسې	وَدِيَّةَ
هغوی صدقه ورکوي	يَصَدَّقُوا

په نیت سره، قصداً	مُتَعَمِّدًا
نو تاسو څېړنه وکړې	فَتَبَيَّنُوا
واړندیز درکوي	أَلْقَى
	عَرَضَ
کېناستونکي	الْقَعِيدِينَ
راوړي هغوی (مرگ) ته	تَوَفَّهُمْ
هغوی غلط کارونه کول	ظَالِمِينَ
د پناه ځایونه	مُرْعَمًا
هغه شي	وَقَعَ
تاسو سفر وکړ	وَ إِذَا ضَرَبْتُمْ فِي الْأَرْضِ
تاسو کموی	تَقْصُرُوا
زیان رسوي تاسو ته	يَفْتِنَكُمْ
نو ته جمع ورکړه	فَأَقَمْتَ
نو پرېده چې یوه ډله ودریزي	فَلْتَقُمْ طَائِفَةً
د هغوی جنگي توکي	أَسْلِحَتَهُمْ
پرېرډه چې راشي	وَلْتَأْتِ
بل	أُخْرَى
تاسو غافل شي	تَغْفُلُونَ
ستاسو توکي	أَمْتَعْتِكُمْ
نو هغوی برید کوي	فَيَمِيلُونَ
(په یو) ځل برید	مَيْلَةً وَحِدَةً
تاسو کېږي	تَضَعُوا
تاسو خلاص کړ	قَضَيْتُمْ

په ولاړه توگه او په ناسته توگه	قِيمًا وَ قُعُودًا
ستاسو اړخونو	جُنُوبِكُمْ
تاسو په امن شوي	اطْمَأْنَنْتُمْ
فرض شوی ټاکل شوي وخت کي	كِتَابًا مَّوْقُوتًا
تاسو مه کمزوره کپړي	وَ لَا تَهِنُوا
تاسو زغمی	تَأْلُمُونَ
الله ﷻ تا ته بنودلي دي	أَرْكَاَ اللّٰهُ
پلو، بحث	خَصِيمًا
هغوی دوکه ورکړي	يَخْتَانُونَ
غداري	خَوَانًا
هغوی پټوي خانونه	يَسْتَخْفُونَ
هغوی منصوبي جوړوي	يُبَيِّنُونَ
دغه تاسو يې	هَأَنْتُمْ
لگولی دی هغه	يَرَمَ
بي گناه، معصوم	بَرِيًّا
او چا چي مخالفت وکړ	وَ مَنْ يُشَاقِقِ
مونږ يې بېرته استوو	نُؤْلَهُ
خدایي بنحی(د هغوی بتان چي بنحی وي)	إِنَّا
سرغړونکی شیطان	شَيْطَانًا مَّرِيدًا

او زه خامخا زياتوم د هغوی خواهشات	وَأَمَّنِيَّهِمْ
نو هغوی خامخا نیموي	فَلْيَبْتِكُنَّ
دوکه	غُرُورًا
ملگری	نَقِيرًا
او هغوی غواړي ستا پرېکړه	وَ يَسْتَفْتُونَكَ
الله پاک به تاسو ته درکړي پرېکړه	اللَّهُ يُفْتِيكُمْ
د هغه خاوند، مېړه	بَعْلِهَا
حرص	الشَّحِّ
تاسو حرص کوي	حَرَصْتُمْ
لکه معلق(نه خاوند لري او نه غلامه جنې ده)	كَالْمُعَلَّقَةِ
خپل	سَعْتِهِ
ساتندويان	قَوْمِينَ
خواهش	الْهَوَى
تاسو خرابوي يا پر هېز کوي	تَلَّوْا أَوْ تُعْرَضُوا
هغوی بوخت دي	يَخْرَضُوا
مونږ گټه درلودله	نَسْتَحُودُ
او مونږ تاسو وساتلي	وَ نَمْنَعُكُمْ
سسټی سره	كُسَالَى
زړه او نا زړه دي	مُذَبِّبِينَ

د دوزخ ټولو څخه ژوره ټيټه	الدَّرَكِ الْأَسْفَلِ مِنَ النَّارِ
او هغوی یوحای شي یا کلک ونېسي	وَأَعْتَصَمُوا
تاسو بڅښنه وکړې	تَغْفُوا
ته لاندې راوړه	تُنزَلَ
تاسو سر غړونه مه کوی	لَا تَعْدُوا
د هغوی ماتېدنه	نَفْسِهِمْ
الله پاک مهر لگولی دی	طَبَعَ اللَّهُ
هغه همداسې ښکاره شوی هغوی ته	شِبَّهَ
ګمان	الظَّنِّ
هغوی منع شوي وه	نُهُوا
او د هغوی لګښت	وَأَكْلِهِمْ
هغه خلګ چې زورور دي	الرَّسِخُونَ
او کوونکي، قاييم کوونکي	وَالْمُقِيمِينَ
ورکوونکي	وَالْمُؤْتُونَ
مونږ ذکر کړی د هغوی	قَصَصْنَهُمْ
یوه محاوره، مرکه	تَكَلِيمًا
تاسو افراط مه کوی	لَا تَغْلُوا
هغه وړاندې کړ	أَلْقَهَا
هېڅکله هغه ته سپک نه ښکاري	لَنْ يَسْتَنْكِفَ

نو هغه بشپړ ورکوي هغوی ته	فَيُوقِفِيهِمْ

پښتو	عربي
تاسو بشپړ کړئ	أَوْفُوا
لوښنامې	بِالْعُقُودِ
څلور خپې اهلي څاروي	بِهَيْمَةِ الْأَنْعَامِ
اجازت نشته	غَيْرَ مُحَلِّي
بنکار کونه	الصَّيِّدِ
احرام	حُرْمٍ
نښې د الله پاک	شَعَائِرَ اللَّهِ
او نه د څارويو ټاپې	وَلَا الْقَلَاءِدَ
نو تاسو بنکار وکړې	فَاصْطَادُوا
او تاسو چمتو نه کړې	وَلَا يَجْرِمَنَّكُمْ
د یو قوم تربگني	شَنَّانُ قَوْمٍ
تاسو یو له بل سره مرستي وکړې	وَتَعَاوَنُوا
مړ شوی څاروی	الْمَيْتَةَ
او د خنزیر غوښه	وَلَحْمِ الْخَنِزِيرِ
قرباني شوی (څاروی)	أَهْلًا
او خفک شوی څاروی	وَالْمُنْحَنِقَةَ

او په ټپي کېدو سره مړ شوی څاروی	وَ الْمَوْفُودَةُ
او جیگ ځینه غورځېدل شوی څاروی	وَ الْمُتَرَدِّيَّةُ
وینې تویې شوي څاروی وحشي ځناور	وَ النَّطِيحَةُ السَّبُعُ
تاسو قرباني کړی وي	ذَكَّيْتُمْ النَّصْبِ
او تاسو په نشان بازیو کې (څاروي) وټاکي	وَ أَنْ تَسْتَقْسِمُوا بِالْأَزْلَامِ
نا هيلي به شي	يَءِسَ
او ما(الله پاک) وټاکي	وَ رَضِيْتُ
نو بیا چې څوک اړ شو	فَمَنْ اضْطُرَّ
خورا زیاته لوړه	مَخْمَصَةً
ګناه ته رغبت څخه پرته	غَيْرَ مُتَجَانِفٍ لِآثِمِ
له بنکار شوي څاروي	مِّنَ الْجَوَارِحِ
د بنکار کولو بنوونکي	مُكَلِّبِينَ
هغوی یې نیسي	أَمْسَكْنَ
پاک ساتلو لپاره	مُحْصِنِينَ
نو تاسو پاک کړئ	فَاغْسِلُوا
تر آرنجونو پورې	إِلَى الْمَرَافِقِ
او تاسو مسح کړئ	وَأَمْسَحُوا
خپل پښې مو	وَ أَرْجُلَكُمْ

تر د پښو لاندې هډوکو پورې	إِلَى الْكَعْبَيْنِ
ربر، کړاو	حَرَجٍ
الله پاک تاسو يې غوټه کړې	وَ اتَّقُوا
هغه قوم پرېکړه وکړه	هَمَّ قَوْمٍ
هغوی جیگ کړل	يَبْسُطُوا
	فَكَفَّ
مشران، رءيسان	نَقِيبًا
او تاسو مرسته وکړه هغوی	وَ عَزَّرْتُمُوهُمْ
سره	
له د امله	فَبِمَا
د هغوی لوظنامې ماتېدنه	نَقَضِهِمْ مِّيثَاقَهُمْ
سخت	قَسِيَّةٍ
او ته نه دروي	وَ لَا تَزَالُ
ته خبرتيا تر لاسه کوي	تَطَّلِعُ عَلَى خِائِنَةٍ
غداري په هکله	
مونږ زياتوو	فَأَغْرَيْنَا
هغوی کول	كَانُوا يَصْنَعُونَ
لارې	سُبُلَ
او د هغه ﷺ مينه ناک،	وَ أَحِبَّاءُهُ
نازولي	
پاچايان	مُلُوكًا
تاسو اړوي	تَزْتَدُونَ
تر څو چې هغوی وي	مَا دَامُوا

هغوی سرگردانه گرځي	يَتِيهُونَ
هغوی دواړو وړاندي کړ	قَرَبًا
که ته جیگ کړي	لَعْنَةً بَسَطَتْ
زه نه جیگوم	مَا أَنَا بِبَاسِطٍ
ته باروي	تَبُوءًا
نو تحریک یې کړ	فَطَوَعَتْ
نو الله پاک ولپړي	فَبَعَثَ اللَّهُ
یو کارغی	عُرَابًا
شکاری کوی هغه (کارغی)	يَبْحَثُ
پتول	يُورِي
جسد	سَوَاءً
آیا زه نا وړ یم، عاجز یم	أَعْجَزْتُ
پینېمان شوي خلکو کي	النَّدِيمِينَ
له هغه وخت څخه	مِنْ أَجْلِ
هغوی وشرل شی	يُنْفُوا
نژدې والی، قرابت، قرب	الْوَسِيلَةَ
تر آخره	مُقِيمٌ
د هغوی خولي باندي	بِأَفْوَاهِهِمْ
دروغ ته	لِلْكَذِبِ
اورېدونکي	سَمْعُونَ
د حرام شيانو خوړونکي	أَكْلُونَ لِلْسُّحْتِ
او رب والا خلگ او ملايان (د يهوديانو)	وَالرَّبَّنِيُّونَ وَ الْأَحْبَارُ

په څه باندې چې هغوی ته امانت ورکړل شوی وو	بِمَا اسْتُحْفِظُوا
او د تپ (زخم) قصاص	وَ الْجُرُوحِ قِصَاصٌ
او مونږ لپرلی دی	وَ قَقِينًا
یو ساتندوی	مُهَيِّمًا
شریعت او کرنلاره	شِرْعَةً وَ مِنْهَاجًا
هغوی تا بی لاری کوي	يَفْتِنُوكَ
یو بد مرغی	دَاعِرَةً
هغوی قسم خوري	اَقْسَمُوا
څوک چې بېرته د استوي	مَنْ يَرْتَدَّ
سپک	اَذَلَّةً
مالداره، عزتمن	اَعِزَّةً
زنزیرونو باندې بند شوی	مَغْلُوبَةً
هغوی بلوي	اَوْ قَدُوا
جگړې لپاره	لِلْحَرْبِ
برابر	مُقْتَصِدَةً
هغه الله پاک تا ساتي	يَعِصِمُكَ
تاسو قایم اوسې، غښتلي اوسې	تَقِيْمُوا
هغوی وړانده او کانه شوه	عَمُوا وَ صَمُّوا
مرستندویان	اَنْصَارٍ
هغوی لاس نه اخلي	يَنْتَهُوا
هغوی یو بل نه منع کوي	كَانُوا لَا يَتَنَاهَوْنَ

هغوی ملگری نیسی، جوړوي	يَتَوَلَّوْنَ
الله پاک غوسه شو	سَخِطَ اللّٰهُ
پادريان او راهبان	قَسِيْسِيْنَ وَ رُهْبَانًا
جاري وي له انښکو	تَفِيْضُ مِنَ الدَّمْعِ
هغوی وپېژندی	عَرَفُوْا
الله پاک ثواب (انعام) ورکوي هغوی ته	فَاتَّابَهُمُ اللّٰهُ
تاسو مه حراموی	لَا تُحَرِّمُوْا
الله پاک حساب نه اخلي تاسو خخه	لَا يُؤَاخِذْكُمْ اللّٰهُ
په بي سوچه خبره كي	بِاللَّغْوِ
مردار، گنده، سخا	رِجْسٍ
منع کوونكي	مُنْتَهَوْنَ
هغه رسپري	تَنَالَهُ
يو څاروی	النَّعَمِ
او مسافرانو لپاره	وَ لِلسَّيَّارَةِ
رواني	سَاءِبَةٍ
بنځينه اوښه	وَ صِيْلَةٍ
دوه با انصافه سرپان	اِنَّنِ دَوَا عَدْلٍ
تاسو دواړه ونېسي	تَحْبِسُوْنَهُمَا
که تاسو شک کوي	اِنْ اَرْتَبْتُمْ
که څرگند شو	فَاِنْ عُنْرٍ

ما ته غښتلی کړي	أَيَّدْتُكَ
تا مونږ ته رښتیا ویلي دي	صَدَقْتَنَا
نو کله چې تازه اوچت کړم	فَلَمَّا تَوَفَّيْتَنِي

پښتو	عربي
هغه ﷺ پیدا کړ	جَعَلَ ¹¹
هغوی برابروي نور (هغه ﷺ سره)	يَعْدِلُونَ
هغه ﷺ پرېکړه کړي	قَضَى
شک کوونکي	تَمْتَرُونَ
ستاسو پټ او ښکاره	سِرِّكُمْ وَ جَهْرَكُمْ
خبرونه	أَنْبِئُوا
مونږ هغوی ته قوت ورکړ	مَكَّنَّهُمْ
باران	مَدْرَارًا
ورقي	قِرْطَاسٍ
يوه فرشته	مَلَكٌ
مونږ به خامخا هغه باندې مو هغوی گيچ کړی وی	لَلْبَسْنَا
محاصره شوه	فَحَاقَ
هغوی ملنډې وهلې	سَخِرُوا
تاسو وگرځئ	سِيرُوا

هغوی توانی کړي	خَسِرُوا
او هغه ﷺ پوډی ورکوي	وَهُوَ يُطْعِمُ
او هغه ﷺ ته پوډې نه ورکول کېږي	وَ لَا يُطْعَمُ
پیدا کوونکی	فَاطِرٍ
هغه ﷺ روانوي	يُصْرَفُ
او که الله پاک تا ته ورسوي کړاو	يَمْسَسَكَ اللَّهُ بِضُرِّ
لري کوونکی، ایسته کوونکی	كَاشِفٍ
مسلط، حاکم	الْقَاهِرُ
آزاده	بَرِيءٌ
هغوی هغه پېژني	يَعْرِفُونَهُ
تاسو دعوه کوي	تَزْعُمُونَ
پرده	أَكِنَّةٍ
هغوی خپله هم تېښتي	يَنُونَ
هغوی ولاړ کړل شي	وُقُوفًا
هغوی واپس کړل شوه	رُدُّوْا
لیدنه، ملاقات	بِلِقَاءِ
ناخاپه	بَعْتَةٍ
د هغوی بوج	أَوْزَارَهُمْ
هغوی رد کوي، هغوی نه مني	يَجْحَدُونَ

د هغوی یوه دعوه	فِتْنَتُهُمْ
(چې) جوت شي	بَدَأَ
هغوی بېرته ستانه کپري	لَعَادُوا
ای ز مونږ پېنېماني	يَحْسِرَتْنَا
مونږ غافل وو	فَرَّطْنَا
هغوی انتقالی	يَزُرُونَ
خامخا تا غمجن کوي	لَيَحْزُنُكَ
هغوی ته يې زیان ورسول شو	أُوذُوا
یو تونل	نَفَقًا
یوه زینه	سُلْمًا
هغه الوحي د خپل وزرونو باندي	يَطِيرُ بِجَنَاحَيْهِ
تولني	أُمَّمَّ
تاسو ته راغی	اتَّكُمُ
هغوی عاجزوي	يَتَضَرَّعُونَ
په کړاوونو او سختیو	بِأَسَاءِ وَ الضَّرَّاءِ
هغه سینگاروي	زَيْنَ
گیچ، کمقلان	مُبْلِسُونَ
ریشي	دَابِرُ
مونږ جوت کوو	نُصِرْفُ
هغوی مخ اړوي	يَصْدِفُونَ
او هغه اصلاح وکړ	وَ أَصْلَحَ

او مه لري كوه	وَ لَا تَطْرُدِ
او خرگند شو	وَ لِتَسْتَبِينَ
زه منع شوی يم	نُهَيْتُ
پرېكړه كوونكي	الْفَصِيلِينَ
حُمَكه، (وچه كې)	الْبِرِّ
او نه غورخيري	وَ مَا تَسْقُطُ
خيشته، لوند	رَطْبِ
وچ	يَابِسِ
خه تاسو كړي دي	مَا جَرَحْتُمْ
خامخا پوره	لِيُقْضَى
هغوی نه ناکاميري	لَا يُفَرِّطُونَ
تېز، گړندی	أَسْرَعُ
عاجزانه	تَضَرُّعًا
پټ	وَ خُفْيَةً
کړاو	كَرْبِ
تشدد	بَأْسِ
هغوی په (تا باندي) هپروي	يُنْسِيَنَّكَ
ته له ونيول شي	تُبْسَلَ
زمونږ سزا	أَعْقَابِنَا
هغه دوکه شو	اسْتَهْوَتْهُ
بتان	أَصْنَامًا
پاچاهی	مَلَكَوتَ
پوښل شوه	جَنَّ

هغه يو ستوری وکتی	رَاءًا كَوْكَبًا
نو كله چي غرقه يا غروبه شوه	فَلَمَّا أَفَلَ
غروب کېدونکي	الْأَقْلِينَ
خلاند	بَارِعًا
او مونږ هغوی وټاکل	وَاجْتَبَيْنَهُمْ
پيروي وکړه	اَفْتَدِيهِ
او هغوی د الله پاک قدر نه کوي	وَمَا قَدَرُوا اللَّهَ
د هوسی پوستکي	قَرَأَ طَيْسَ
د بنارونو مور	أُمَّ الْقُرَى
د زندقن رېرونه، کړ او و نه	غَمَرَتِ الْمَوْتِ
هغوی لاس جيگ کړ	بَاسِطُوا
شرمناکه	الْهُونِ
يوازي	فَرَادَى
نو څنگه تاسو دوکه شوي هستي	فَأَنَّى تُؤْفِكُونَ
	الإصباح
استوگنځی	فَمُسْتَقَرٌّ ¹²
او موقتي حای	وَمُسْتَوْدَعٌ ¹³
هغه مېوه جوړوي او پخوي	أَثْمَرَ وَيَنْعِهِ
او هغوی په دروغو نسبتوي	وَخَرَفُوا

خه په هکله هغوی نسبتوي	عَمَّا يَصِفُونَ
پیدا کوونکی د آسمانونو او د حُمکي	بَدِيعُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ ¹⁴
یوه بنځه	صَحْبَةً
ته نشي درک کولی	لَا تُدْرِكُهُ الْأَبْصَارُ
نو (دغه يې) پخپل خلاف دی	فَعَلَيْهَا
تا سبق ویلي دی	دَرَسَتْ
او تاسو کنځلي مه کوی	وَلَا تَسْبُحُوا
مخامخ	قُبُلًا
بنکلي وینا	زُخْرُفِ الْقَوْلِ
	وَلِتَصْغَى
تاسو خامخا مرتکب شوي	وَلِيَقْتَرِفُوا
تفصیل سره	مُفَصَّلًا
او بشپړ شي	وَتَمَّتْ
هغوی گمانونه کوي	يَخْرُصُونَ
ذلات	صَعَارًا
برابر	ضَيْقًا
هغه خيږي	يَصْعَدَ
وېجاړ کوونکی د ښارونو	مُهْلِكَ الْقُرَى
او د هغه خلک	وَأَهْلِهَا
یو بل ته مخامخ	قُبُلًا

۱۳. بديع داسي معنا ورکوي چې الله پاک آسمانونه او حُمکه يې له هېڅ څه نه پيدا کر، لکه؛ «كُنْ فَيَكُونُ» ژباړه الله پاک فرمايي: « وشه بيا هغه کېږي.» انسان سره الله پاک بديع لغت په ځای خَلَق استعمالوي، ځکه چې الله پاک انسان يې له خټه پيدا کړی دی، خو حُمکه او ايسمانونه يې له هېڅ څه څخه پيدا کړی دی، مطلب له هېڅ فزيکي يا مادي شې څخه.

سینگار شوی	زُخْرُفَ
هغه خامخا توجه ورکړه	وَلِتَصْنَعِي
او خامخا هغوی مرتکب شوه	وَلِيَقْتَرِ فُؤَا
مرتکب کېدونکي	مُفْتَرٍ فُؤَنَ
تفصیل سره	مُفَصَّلًا
او بشپړ شو	وَ تَمَّتْ
رښتیا	صِدْقًا
هغوی گمانونه (خپل فکرونه) کوي	يَخْرُصُونَ
او تاسو پرېږدئ	وَ ذُرُّوا
شیطانان خامخا الهام ورکوي	الشَّيْطَانِ لِيُؤْحُونَ
مونږ ته راکړل شي	نُوتِي
خوار، ذلالت	صَغَارٌ
الله پاک غواړي	يُرِدِ اللّٰهُ
تنه	ضَيْقًا
کور والی	حَرَاجًا
هغه خيحي	يَصْعَدُ
د سلامتې کور	دَارُ السَّلَامِ
پیریانو بېشکه چې تاسو (گمراه) کړي دي زیات	الْجِنَّ قَدْ اسْتَكْتَرْتُمْ
	رَبَّنَا اسْتَمْتَعَ
تا مقرر کړی دی	أَجَلَتْ
مونږ ملگري کوو	نُؤَلِي

د بنارونو تباہ کوونکی	مُهَلِّكَ الْقَرَى
او هغه ﷺ حایناستی (جانشین) اعطاء کوي	وَ يَسْتَخْلِفُ
تاسو ته ژمنه شوي ده	تُوْعَدُونَ
خامخا راخي	لَأْتِ
ستاسو درجه	مَكَانَتِكُمْ
کوونکی	عَامِلٌ
آخر کور	عِقْبَةُ الدَّرِ
هغه الله پاک پيدا کوي	ذَرَأَ
د هغوی دعوي	بَرَءَ عَلَيْهِمْ
نه رسيري	فَلَا يَصِلُ
هغوی پر پکره کوي	يَحْكُمُونَ
خامخا هغوی به تباہ کري	لِيُرْدُوهُمْ
منع شوی	حِجْرٌ
د هغه مزه	أَكْلُهُ
يو شان	مُتَشَبِّهًا
د هغه حاصل	حَصَادِهِ
او غوښي	وَ فَرَشًا
پسه	الضَّانِ
وزه	الْمَعْرِ
دوه نارينه	ءِ الذَّكَرَيْنِ
خه پکي شامليري	أَمَّا اشْتَمَلَتْ
خورونکی	طَاعِمٍ

پرتله له خواهش خخه	غَيْرَ بَاغٍ
او نه سر غرونه	وَ لَا عَادٍ
پسه	الْغَنَمِ
د هغه دواړو وازگه	شُحُومَهُمَا
هغه الله پاک نه واپس کوي خپل غوسه	وَ لَا يُرَدُّ بِأَسْهُ
ووایه مخکې راوړه	قُلْ هَلُمَّ
غربت، غریبي	إِمْلَاقٍ
او تاسو پیروي مه کوي (نورې) لارې	وَ لَا تَتَّبِعُوا السُّبُلَ
دوه ډلې	طَائِفَتَيْنِ
د هغوی درسونه	دِرَاسَتِهِمْ
او هغه مخ واړی	وَ صَدَفَ
هغوی مخ اړوي	يَصْدِفُونَ
ډلې	شَيْعًا
د بار اوچتوونکی	وَازِرَةٌ
حایناستي	خَلْفٍ

پښتو	عربي
زمونږ نيونه، غوسه	بَأْسُنَا
د شپې	بَيَاتًا

هغه خلگ چې غرمي وږده کپري	قَاءِ لُونَ
د ژوند کولو سرچينه	مَعَايشَ
سپک خلگ	صَغِيرِينَ
ما ته مهلت راکړه	أَنْظِرْنِي
هغه خلگو ته چې مهلت ورکول شوی وي	الْمُنْظَرِينَ
زه تا گمراه کړم	أَغْوَيْتَنِي
زه به خامخا کېنم	لَأَقْعُدَنَّ
سپک شوی کس، شرمېدلی، خوار	مَذْعُومًا
شرل شوی	مَذْحُورًا
زه به خامخا ډک کړم	لَأَمْلَأَنَّ
پټ	وَرِي
تاسي دواړه مې منع کړي نه وي؟	مَا نَهَكُمَا
هغه دواړو ته يې قسم خوړلی وو	وَ قَاسَمَهُمَا
نصيحت ورکونکي	النَّصِيحِينَ
نو هغه دواړه يې په دوکه وغورخول	فَدَلَّهُمَا بِغُرُورٍ
هغوی دواړه مزه يې وکتی	ذَاقَا
جوت شو	بَدَتَا

د هغوی دواړو عورتونه	سَوَّءْتُهُمَا
هغوی دواړو پیل وکر	وَ طَفِقَا
چې وتړي	يَخْصِمَانِ
د جنت پانې	وَرَقِ الْجَنَّةِ
پوښ کوي	يُؤَارِي
او یو ښکلا	وَ رِيْشًا
لخ کېدل	يَنْزِعُ
تاسو راستون کېږي	تَعُوْدُونَ
او ظلم	وَ الْبَغْيِ
او نه غواړي چې مخکې لاړ شي	وَ لَا يَسْتَقْدِمُونَ
	إِذَا آذَارَكُمَا
دوه گونی، دوه چنده	ضِعْفًا
د ستنې سوری	سَمِّ الْخِيَاطِ
او مونږ لري کوو	وَ نَزَعْنَا
او هغوی ته خطاب کېږي	وَ نُودُوا
تاسو په میراث کې وړي	أُرْتُمُوهَا
اوروي یو اورونکی	فَأَذِنَ مَوْذِنٌ
او کله چې د هغوی نگاه بلي خواته کړل شي	وَ إِذَا صُرِفَتْ أَبْصَارُهُمْ
خواته	تَلْقَاءَ
ورپرو، واچوه	أَفِيضُوا
شفاعت ورکونکي	شُفَعَاءَ

غواړي يې په گړندی سره	يَطْلُبُهُ حَتِيثًا
عاجزی سره	تَضَرُّعًا
هغوی وړي	أَقَلَّتْ
مونږ يې واستوو	سُفِنَهُ
خراب، مردار	خَبُثَ
په سختی سره	نَكِدًا
مشران، سرداران	الْمَلَأَ
زه نصیحت کوم	أَنْصَحُ
وړوند	عَمِينَ
ناپوهی، کمعقلتوب	سَفَاهَةً
خورا زیات	بَصَسْتَهُ
مونږ ته ژمنه کوي	تَعِدُنَا
کېدونکی دی، پېښ کېږي	وَقَعَ
مردار، جزا	رِجْسٌ
تاسو نومولي دي	سَمَّيْتُمُوهَا
ریشي	دَابِرَ
تاسو يې استوگن کړي	وَبَوَّأَكُمُ
مانی گاني	قُصُورًا
تاسو تراشوي	تَنْحِتُونَ
هغه خلکو لپاره چې ظلم پري شوی وي	لِلَّذِينَ اسْتَضَعِفُوا
نو هغوی ونيول زلزلې	فَأَخَذَتْهُمُ الرَّجْفَةُ
هغوی پراته وه، غځيدلي وه	جَنَمِينَ

تاسو نزدې کپړې	لَتَأْتُونَ
شاته پاتې شونکي	الْغَيْرِينَ
مونږ باران وکړ	أَمْطَرْنَا
تاسو مه محروموي	وَلَا تَبْخَسُوا
تاسو سره ژمنه شوي	تَوْعْدُونَ
کږه لاره، کور	عَوَجًا
کرکچنان	كِرْهِينًا
مونږ راستون شو	عُدْنَا
مونږ ستنيرو	نَعُودًا
تاسو عاجز شي	يَضْرَبُ عُنُقًا
زمونږ عذاب، جزا	بِأَسْنَانًا
د بنارونو خلک	أَهْلُ الْقُرَى
د شپې	بَيْتًا
هغوی وپډه وه	نَاءِ مُؤْنًا
هغوی میراث اخلي	يَرِثُونَ
مونږ به هغوی وواهو	أَصْبَنَهُمْ
مونږ مهر لگوو	نَطَبَعْنَا
د هغه مشر	مَلَأْنَاهُ
واجب شو	حَقِيقًا
نو موسی علیه السلام واچوله	فَأَلْقَى
مار	تُعْبَانًا
هغه یې وخنډوی	أَرْجَاهُ
گټونکي	الْغَالِبِينَ

تاسو خطا کر	تُلْقِي
او که	وَ اِمَّا
خطا کوونکي، ايسته اچوونکي	الْمُلْقِينَ
تپر کوي	تَلَقَّفُ
هغوی گرحول کپري	يَاْفِكُونَ
زه اجازه درکرم	اَدْنَ
د دواړو مخامخ خواوي	خِلَافٍ ¹⁵
زه به خامخا تاسو صليب باندي خوړند کوم	لَاَصْلَابَكُمْ
مونږ راستونکي هستو	مُنْقَلِبُونَ
زمونږ رب واچوي په مونږ باندي	رَبَّنَا اَفْرِغْ عَلَيْنَا
زورور	قَهْرُونَ
مونږ ته زيان رسول شوی دی	اَوْذِينَا
په کالونه(قحطي)	بِالسِّنِينَ
او توان	وَ نَقْصٍ

بپلتون، آزادي	بِرَاءَةٌ
تاسو سفر وکړی	سِيحُوا

۱۴. دلغت مطلب دا دی چې فرعون جادگرانو ته وويلي: «چي ستاسو بني لاس او بيا کين(چپه) پخه غوڅ کوم همداسي بني پخه او کين لاس.»

د جگړې مال غنيمت	أَنْفَالٌ
له يرې ډکه	وَجِلَتْ
هغوی وځغول شوه	يُسَاقُونَ
يو	إِحْدَى
تاسو خواهش کوي	تَوَدُّونَ
مسلح شوي	ذَاتِ الشَّوْكَةِ
ثابتوي	يُحِقُّ
باطلوي	يُبْطِلُ
تاسو د مرستې غوښتنه کوي	تَسْتَغِيثُونَ
ستريا	النَّعَاسَ
او خامخا غښتلوي	وَ لِيَرْبِطَ
غارې	الْأَعْنَاقِ
د گوتو نښې	بَنَانٍ
هغوی الله پاک سره مخالفت کوي	شَاقُّوا اللَّهَ
تاسو خامخا مېلاوېږي	لَقَيْتُمْ
صعود، مخکې راتلل	زَحْفًا
د جگړې تکتیکونه	مُتَحَرِّفًا
شاته تلل، عقب نشيني	مُتَحَيِّزًا
او تا ايسته واچوه	وَ مَا رَمَيْتَ
هغه کس چې کمزوره کوي	مُوهِنُ
بېشکه چې بدتره مخلوق	إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ
هغوی باندي به يې اورولي وه	لَأَسْمَعَهُمْ

الله پاک راځي	اللّٰهَ يَحُولُ
شپېلې	مُكَاءً
او چكچكي	وَ تَصَدِيَةً
او كه هغوى ستانه شوه	وَ اِنْ يَّعُوذُوا
د پخوانيو تېر شوى سنت (طريقه)	مَضَتْ سُنَّتُ الْاَوَّلِيْنَ
بهترين ساتندوى	نِعْمَ الْمَوْلَى
دوه لښكر	الْجَمْعَانِ
په يو خوا	بِالْعُدُوَّةِ
لري حاي	الْفُصُوَى
كاروان	وَ الرَّكْبُ
تاسو وخت وټاكه	تَوَاعَدْتُمْ
ستا خوب	مَنَامِكَ
تاسو خامخا نا هيلې شوي	لَفَشَلْتُمْ
تاسو مخامخ شوي	الْتَقَيْتُمْ
او هغه الله تاسو ته يې لږ (ښكاره) كړ	وَ يُقَلِّلْكُمْ
غرور	بَطْرًا
نزدي	جَارًا
دوه ډلې مخامخ شوي	تَرَاتِ الْفِئَتَيْنِ
هغه شاته لاري	نَكْصًا
بدلونكى	مُغَيِّرًا

هر خُلي	كُلَّ مَرَّةٍ
تاسو هغوی نه وگتله	تَتَّقَهُمْ
تیت او پرک، خواره شوه	فَشَرَّدُ
او هغوی چمتو شي	وَ أَعِدُّوا
تربيه شوي	رَبَّاطٍ
آسونه	الْخَيْلِ
هغوی و غواري	جَنَحُوا
سپک کړی	حَفَّفَ
د ولکې لاندې کول، ډېر خونړی کول	يُثَخِّنَ
د نړۍ پراخی	عَرَضَ الدُّنْيَا
نو ته يې زورور کړې	فَأَمَّكَنَ
هغوی ته پناه ورکړه	ءَأَوَّوا
	وَأَلَايَتِهِمْ
هغوی تاسو څخه مرسته غواري	اسْتَنْصَرُواكُمْ
او رحمې خپلوان يو له بل سره نزدې دي يو بل ته	وَ أَوْلُوا الْأَرْحَامِ بَعْضُهُمْ أَوْلَى بِبَعْضٍ
رسوا کوونکی	مُخْرِي
تېر شو	انْسَلَخَ
هغوی محاصره شوه	أُحْصِرُوا
تاسو کښېښې	أَفْعُدُوا

کمین گاه، د لومی خای	مَرَصَدٌ
تاسو پر پردی	خَلُّوا
یو خوک	أَحَدٌ
تا خخه پناه و غواری	إِسْتِجَارَكَ
هغوی ماته ورکره	يَظْهَرُوا
هغوی درناوی نه کوی	لَا يَرْقُبُوا
خپلوی	إِلَّا
عهد، ترون	ذِمَّةً
هغه ﷺ شفاء ورکوی	يَشْفِي
پقار، غوسه	غَيْظًا
ملگری	وَلِيَجَةَ
هغوی آباده کرل	يَعْمُرُوا
حاجیانو ته خښاک ورکول	سِقَايَةَ الْحَاجِّ
ودانی	عِمَارَةً
هغوی برابر نه دي	لَا يَسْتَوُونَ
بریالی	فَائِزُونَ
تل، تراخړه	مُقِيمٌ

هغوی خوبنوي	اسْتَحَبُّوا
خپلوان	عَشِيرَةٌ
تر لاسه شوی	اِقْتَرَفَ
(په تجارت کې) توان، ناکامي	كَسَادَ
ډېر گران، ډېر د خوبنې	أَحَبَّ
خایونه	مَوَاطِنَ
طایف او مکې په مینځ کې یو ځای دی چېرې هلته په ۸ ه.ق. جگره وشوه	حُنَيْنَ
تنګه شوه	ضَاقَتْ
پراخ شو	رَحِبَتْ
سکون، هوساینه	سَكِينَةٌ
مردار، خپرن	نَجَسٌ
کال	عَامٌ
غربت، بي وزلي	عَيْلَةٌ
باچ (هغه باچ چې په اسلامي خلافت کې له غیر مسلمو څخه اغېستل کېږي، چې د هغوی ساتنه وشي.)	جِزْيَةٌ
خپل لاسونو باندي	عَنْ يَدٍ
شرمېدلي، سپک	صَاغِرُونَ
هغوی نقل کوي، کاپي کوي	يُضَاهِئُونَ

پادريان	أَحْبَار
راهبان	رُهَبَان
غالب کپري	يُظَهِّرُ
شا اورنکي، هغه خلکو خپله شا واړوله د جنگ په ترڅ کي	مُدْبِرِينَ
هغوی زېرمه کول	يَكْنِزُونَ
سره زر	ذَهَبٌ
نقره	فِضَّةٌ
سوځول کپري	يُحْمِي
نېنه کپري	تُكْوِي
تندي	جِبَاهٌ
خواوي، څنگ کي	جُنُوبٌ
خزانه	كَنْزٌ
شمېرې	عِدَّةٌ
سپېڅلي (رجب، محرم، ذوالقعدة، ذوالحجه سپېڅلي مياشتي دي.)	حُرْمٌ
خندول	النَّسِيءُ
هغوی همغږي کپري	يُؤَاطِنُوا
تاسو مخکي ولاړ شئ	انْفِرُوا

پښتو	عربي
د عزت مقام	قَدَمَ صِدْقٍ
خُلبدونکی	ضِيَاءٍ
بېړه کولو ته میلان کول	اِسْتَعْجَالَ
زه تاسو پوه کومه	اَدْرَكُمْ
روانیري	جَرَيْنَ
نه پټوي، نه پرېوحي	لَا يَرُ هَقُ
توروالی	قَتَّرَ
زه پوښوم	اُغْشِيَتْ
تکه توره	مُظْلَمًا
آزموینې ته اچول کپري	تَبَلَّوْا
مخکې لېږل شوی	اَسْلَفَتْ
هغوی سوال کوي، پلټنه کوي	يَسْتَنْبِئُونَ
تاسو کول	تُفِيضُونَ
نه پټېدی شي، نه تښتېدی شي	مَا يَعْزُبُ
نصیحت کول	تَذَكِّرُ

نا څرگنده	عُمَّةٌ
هغو خلکو ته چې اختار ورکول کېږي	مُنْذَرِينَ ¹⁶
لویوالی	كِبْرِيَاءُ
ظالم	عَالٍ
وران کره	اِطْمَسَ
هستوگنځی	مُبَوَّأً
اختار ورکونکي	نُذْرٌ

پښتو	عربي
محکم شو، بشپړ شو	أَحْكَمَتْ
بیان کړل شو صراحتاً	فُصِّلَتْ
هغه ﷺ ورکړ	يُؤْتِ
هغوی پرده اچوي	يُنْتُونُ
هغوی پټوي	يَسْتَعْشُونَ
کالي	ثِيَابٍ
څه چې نېولی دی	مَا يَحْبِسُ

۱۶. په دې دوو لغتونو کې زېر او زېر توپیر دی، «مُنْذَرِينَ» دا یعنی هغو خلکو ته چې اختار ورکول کېږي، بله خوا مونږ سره دی «مُنْذَرِينَ» چې د ده معنا ده اختار ورکونکي.

مخ ارونه ورخخه نشته	لَيْسَ مَصْرُوفًا عَنِّ
نا هيلي	يُنُوسُ
پرېښودونكي	تَارِكٌ
تنګ شوي	ضَائِقٌ
جعلي جوړ شوي	مُفْتَرِيَاتٍ
هغوی عاجزه شول	أَخْبِتُوا
تیبټ رتبه	أَرَادِلُ
کور مغزه	بَادِي الرَّأْيِ
هغه وړند شو	عُمِّيَتْ
مونږ اړباسو	نُلْزِمُ
لري کوونكي	طَارِدٌ
مه خفه کپړه	لَا تَبْتَسِسُ
خطاب مه کوه	لَا تُخَاطِبُ
روانيږي	فَارَ
سواره شئ	إِرْكَبُوا
د هغه روانېدل	مَجْرَهَا
د هغه لنگر اچول	مُرْسَاهَا
بېل	مَعَزِلٍ

تپر کره	إِبْلَعِي
ودروه	أَقْلَعِي
کمه شوه	غِيضَ
ودرېدله	إِسْتَوْتْ
لري د شي	بُعْدًا
ونيول شو	إِعْتَرَا
هستوگنځي درکړ	إِسْتَعْمَرَ
هغه چا باندې چې تمه يا هيله شوی وي	مَرْجُوًّا
توان	تَخْسِيرَ
نه تکذيب کېدونکي	غَيْرُ مَكْذُوبٍ
پوخ شوی	حَنِيدٍ
و نه رسېدی	لَا تَصِلُ
هغه نا آشنایي احساس وکړ	نَكِرَ
هغي وخنډل	ضَجِكَتْ
ای! افسوس په ما باندې!	يَا وَيْلَتِي
زما خاوند	بَعْلِي
سپين ږيري	شَيْخًا

پاره، یره	الرَّوْعُ
زړه	ذَرْعًا
سخته ورځ، وحشتناکه ورځ	عَصِيبٌ
هغوی په منډه ځي	يُهَرَّعُونَ
هدایت یافته سړی	رَجُلٌ رَّشِيدٌ
مضبوط ملاتړ	رُكْنٌ شَدِيدٌ
شاته مه گوره، مخ مه اړوه	لَا يَأْتِفَتْ
پاس خوا	عَالِيَهَا
لاندي خوا	سَافِلَهَا
ستا کورنی	رَهْطُكَ
وړل کپړي، لار بنوول کپړي	أُورِدَ
وړل	وِرْدٌ
د وړل کېدو ځای	مُورُودٌ
ثواب، پالی، انعام	رِفْدٌ
انعام اغېستونکی	مَرْفُودٌ
تباهي	تَثْبِيبٌ
چغې	زَفِيرٌ
ژړا	شَهِيْقٌ

نه درېدونکي، نه ختمېدونکي	غَيْرَ مَجْدُودٍ
تاسو رغبت که کوي	لَا تَرْكُنُوا
د عقل خاوندان، پوهان	أُولُوا بَقِيَّةٍ
هغوی ته د دنیا سامان ورکړل شوی وو	أُتْرَفُوا

پښتو	عربي
د خبرو ترجمه کول تعبیر کول	تَأْوِيلِ الْأَحَادِيثِ
يوه قوي ډله	عُصْبَةٌ
تاسو لري کړي	إِطْرَحُوا
غوچه څاه	غِيَابَتِ الْجُبِّ
هغه جيگ کړ	يَلْتَقِطُ
د يوه کاروان ځيني مسافر	بَعْضُ السَّيَّارَةِ
لېوه	ذَنْبٌ
جوړه شوه توپنه	سَوَّلَتْ
مرستندوی	مُسْتَعَانٌ
اوبه راوړونکي	وَارِدٌ

هغه ستل و اچوله	أَدْلَى دَلْوُ
دوه چنده	بِضَاعَةٌ
لږي	بَخْسٍ
صوفيان، هغه خلک چې دنيوي شيان پرېدي	زَاهِدِينَ
راشه	هَيْتَ لَكَ
هغه و شکوی	قَدَّتْ
هغوی مخامخ شوه	الْفِيَا
د هغې خاوند	سَيِّدَهَا
نږدې	لَدَا
بندي کپري	يُسَجِّنَ
شکېدلی وو	قُدَّ
بنځې	نِسْوَةٌ
غوفتل يې چې زنا وکړي	تُرَاوِدُ
غلام هلک	فَتَى

پايي، ستونونه	عَمَدٍ
يو بل ته نژدې سيمي	قَطَعُ مُتَجَوِّرَتٌ
د کجورو ونې	صِنَوَانٌ
هغه کجورې ونې چې هر يوه يې خپلې ريشې څخه زرغونيري	غَيْرُ صِنَوَانٍ
مثالونه	مَثَلَةٌ
هغه کميري	تَغِيضٌ
پټېدونکي	مُسْتَخْفٍ
هغه کس چې لاره کوي	سَارِبٌ
يو بل پسې (ساتونکي)	مُعَقَّبَاتٌ
ساتندوی	وَالٍ
قوي، زورور	شَدِيدُ الْمِحَالِ
دوه مټ لاسونه	كَفَّيْهِ
خوله	فَا
روانيري	سَأَلَتْ
زېرمه	زَبَدًا
بره ځي	رَأِيًّا
سخته رويه	جُفَاءً

هغه پاتي کپري	يَمَكْتُ
هغوی لري کوي	يَذْرُونُ
تليپاتي کور	عُقَبَى الدَّارُ
نعمت، خوشحالي	طُوبَى
حلال دی	تَحَلُّ
نومونه يې واخله	سَمُّوا
ډېر دردناکه	أَشَقُّ
ميوي	أَكُلُ
پاتي کپدونکی	عُقَبَى
شاته نه تلونکی	لَا مُعَقَّبٌ

پښتو	عربي
تکيه کوونکي	مُقَمَّحُونَ
مونږ غښتلی کر	عَزَّزْنَا
هغوی نه ژغوری	لَا يُنْقِذُونَ

پښتو	عربي

تېله کوونکي	زَاجِرَات
تېله، لري کول	زَجْرًا
قرائت کوونکي	تَالِيَاتِ
لري کرل شوی	دُحُورًا
دوامداره، تلپاتي	وَاصِبٌ
چسپناکه، نښتی	لَازِبٌ
سر درد	غُولٌ
هغوی نشه شوه	يُنْزَفُونَ
نگاه	طَرْفٌ
پرېکړې ته راوړل شوي	مَدِينُونَ
تباه کېدل	تُرْدِينٌ
پک شوي	مَالِئُونَ
حل شوی	شَوْبًا
هغوی په منډه شوه، تادي کې شوه	يُهْرَعُونَ
مصیبت	كَرْبٌ
ناروغ	سَقِيمٌ
هغه سجده وکړه	تَلَّ

خرگنده کونکی	مُسْتَبِينٌ
هغه وتبندی	أَبَقَ
مردود شوي	مُدْحَضِينَ
کب	حُوتٌ
ډاگ، بي حاصله ځمکه	عَرَاءٌ
فتنه کي اچونکي	فَاتِنِينَ
تلونکی	صَالٌ

پښتو	عربي
پند څخه ډک، نصيحت کونکی	ذِي الذِّكْرِ
نه وو	لَاتَ
خلاصون، تپښته	مَنَاصٍ
عجيبه	عُجَابٌ
اراده شوی	يُرَادُ
دين، مذهب	الْمِلَّةِ

اِخْتِلاَقٌ	حُأَن نِه جُورِ شُوى خُبْرِي، بِي ثُبُوتِه خُبْرِي
فَلْيَرْتَقُوا	نو هغوى به خامخا و خيژي
مَهْرُومٌ	ماته وركر شوى
ذُو الْأَوْتَادِ	مېخو والا
فَوَاقٍ	حُنْدُول، شاته اچونه
قِطْنَا	زمونر برخي
ذَا الْأَيْدِ	لاس والا، زورور
الْإِشْرَاقِ	د لمر سرك، د لمر راوتل
فَصَلَ الْخِطَابِ	پرېكړه كېدونكى تقرير
الْخَصْمِ	
تَسَوَّرُوا	هغوى ختل
فَفَزِعَ	هغه (داود عليه السلام) وډار شو
وَلَا تُشْطِطُ	بې انصافي مه كوه
نَعَجَةً	مېړه، بنخينه پسه

هغه ما ته راکړه	أَكْفَأْنِيهَا
هغه مغلوب کړم	عَزَّنِي
شریکان	الْخُلَطَاءِ
هغه (داود علیه السلام) و غور حُېد	خَزَّ
د خورا بڼه نسل آسونه	الصَّفِينَتُ الْجِيَادُ
هغوی پټ شوي وو	تَوَارَتْ
هغوی بېرته راوړه	رُدُّوَهَا
بیا هغه پیل وکړ	فَطَفِقَ
په پښو باندي	بِالسُّوقِ
هغه تړاو و نه لري	لَّا يَنْبَغِي
نرم، نازک	رُخَاءً
کارگران او کندي غوچ کوونکي	بَنَاءٍ وَ غَوَاصٍ
تړل شوي	مُقَرَّنِينَ
زنزیرونه	الْأَصْفَادِ

کراوونو سره	بُنْصَبِ
ووهه	أَرْكُضْ
د لامبلو اوبه	مُغْتَسَلٌ
جارو، وابنه	ضِعْنًا
خپل قسم مه ماتوه	لَا تَخْنَثُ
بهترین، غوره	الْأَخْيَارِ
يسع عليه السلام د بنی اسرائیلو یو پیغمبر	الْيَسَعَ
کفل والا، ذوالکفل	ذَا الْكِفْلِ ¹⁷
ختمپدل، پای ته رسېدونکی	نَفَادٍ
ننوتونکي	مُقْتَحِمٌ
بنه راغلاست	مَرْحَبًا
ملنډي، ریشخند	سِخْرِيًّا
نو هغوی و غورخپدل	فَقَعُوا

۱۶. ځینې عالمانو په وینا دی هم د اسرانیلو یو پیغمبر وه چې انجیل کې یې نوم حزقیال (Ezekiel) راغلی دی، او ځینې وايي چې دی گوتم بت چې د کپل واستو شهزاده وه چې دا یو ښار دی چېرته چې بودا خپل ۳۰ کاله عمر تېر کړ؛ نو کپل له کبله، چې عربي کې «ب» نشته ده نو دا کپل په کفل شو بدل شو مطلب کپل والا د کپل اوسېدونکی.

ساختگی چارو جوړونکي	الْمُتَكَلِّفِينَ

پښتو	عربي
نزدېوالی	زُفَى
هغه ﷺ ننباسي	يُكْوَرُ
هغه ﷺ اعطاء كړ هغه ته	خَوَّلَهُ
هغه ﷺ اخطار وركوي	يُخَوِّفُ
ته يې ژغوري	تُنْقِذُ
لوري مانې گانې	عُرْفُ
اوږدې جوړې شوي	مَبْنِيَّةٌ
چينې	يَنَابِيعَ
هغه وچپري	يَهِيْجُ
خو خو خلی تکرار شوی	مَثَانِي
لرزيږي، رپيږي	نُقْشَعِرُ
نرميږي	تَلِينُ

کۆر کۆونکی، کۆر والی نه دی	غَيْرَ ذِي عَوْجٍ
یو بل سره شخړې کۆونکی	مُتَشَكِّسُونَ
صرف	سَلْمًا
بد ترین	أَسْوَأَ
کرکه کوي	اشْمَازَتْ
د الله په هکله	جَنْبِ اللَّهِ
ملنډې و هونکی	السَّخِرِينَ
چانس، فرصت	كِرَّةً
	بِمَفَازَتِهِمْ
نغبنتل کپړي، قاتپړي	مَطْوِيَّتٌ
نو هغه به بې هوشه شي	فَصَعِقَ
هغه به خلیړي	أَشْرَقَتْ
وشرل به شي	وَسِيقَ
چاپېره به وهي	حَافِينَ

پښتو	عربي
توبه قبلوونکی	قَابِلِ التَّوْبِ
د لوی فضل خاوند دی	ذِي الطَّوْلِ
د هغوی تک راتگ	تَقَلَّبُهُمْ
اراده وکړ	وَ هَمَّتْ
مغلوب کول، ختمول، زایل کول	لِيُدْحِضُوا
ثابته شوي، لازمه شوي	حَقَّتْ
تا چاپېر کړي، ته رسېدلی يې	وَ سِعَتْ
هغوی وژ غوره	وَ قِهِمْ
تا ژمنه کړي ده هغوی سره	وَ عَدَّتَّهُمْ
او څوک چې صالح وي	وَ مَنْ صَلَحَ
او چا چې تا وژ غوري له گناهونو څخه	وَ مَنْ تَقَى السَّيِّئَاتِ
هغوی ته آواز کېږي	يُنَادُونَ
د الله پاک قار، غوسه	لَمَقَّتْ اللّٰهَ
دا له دي امله	ذَلِكُمْ بِأَنَّهُ
يوازي الله پاک ته بلنه کېدله	دُعِيَ اللّٰهُ وَحْدَهُ
هغه ﷻ د لوړو درجو څښتن دی	رَفِيعُ الدَّرَجَاتِ
هغه ﷻ وحی نازلوي	يُلْقِي الرُّوحَ
د لېدنې (ملاقات) ورځ	يَوْمَ التَّلَاقِ
هغه ورځ به هغه بيخي به ښکاري، بي پردې به وي	يَوْمَ هُمْ بَرْزُونَ
کله چې زړونه مری ته راغلي وي	إِذِ الْقُلُوبُ لَدَى الْحَنَاجِرِ

غمجنان به وي	كُظِمِينَ
ملگری	حَمِيمٍ
سپار بنتونکی، شفاعت کونکی	شَفِيعٍ
آیا هغوی سفر نه دی کری؟	أَوَلَمْ يَسِيرُوا
ژ غورنکی	وَأَقِ
درو غجن	كَذَّابٍ
ما پناه وری ده	عُدْتُ
مغرور	مُتَكَبِّرٍ
هغه ایمان خپل پت کری	يَكْتُمُ إِيمَانَهُ
او که هغه وي	وَ إِنْ يَكُ
هغه تاسو سره ژمنه کوي	يَعِدُّكُمْ
اسراف کونکی	مُسْرِفٍ
زه نه بنیم تاسو ته	مَا أُرِيكُمْ
لکه بد مرغه (ورخ)	مِثْلَ دَابٍ
د چپغو ورخ	يَوْمَ التَّنَادِ

ژ غورونکی	عَاصِمٍ
تاسو و غورخېدلې، پاتې شوي	زِلْتُمْ
شکمن، شک کوونکی، شکی	مُرْتَابٌ
کرکجنه	مَفْتَأًا
ما لپاره غټه ماني جوړه کړه	ابنِ لِي صَرْحًا
زه ورسپرم لارو ته	أَبْلُغُ الْأَسْبَابَ
بيا زه وگورم	فَأَطَّلِعَ
تباهي کي	تَبَابٍ
سمه لاره	سَبِيلَ الرَّشَادِ
ژ غورني ته	إِلَى النَّجْوَةِ
زمونږ ستنېدل، راستونېدل	مَرَدَّنَا
نو ډېر زر به تاسو به په ياد راوړي	فَسَتَذْكُرُونَ
زه سپارم	أَفْوِضُ
هغوی وړاندي کېږي	يُعَرِّضُونَ

کمزوري	الضُّعْفُورَا
آيا تاسو به لري کړي؟	فَهَلْ أَنْتُمْ مُعْنُونَ
آيا نه و؟	أَوَلَمْ تَكُ
خراب کور، هستوگنځي	سُوءُ الدَّارِ
بد کار	الْمُسِيءُ
راتلونکي، راروان دي	لَا تِيَّةٌ
زه قبلوم	أَسْتَجِبُ
خوار، ذليله	دَخِرِينَ
تاسو استراحت وکړي	لِتَسْكُنُوا
آرام حاي	قَرَارًا
چپرته هغه گرځول کپري	أَنِّي يُصْرَفُونَ
هغوی وسوځول شي	يُسْجَرُونَ
هغوی مونږ څخه ورک شوه	ضَلُّوا عَنَّا
تاسو غرور او تکبر کوي	تَمَرَحُونَ

قَصَصْنَا	مونږ بيان کړي دي

عربي	پښتو
فُصِّلَتْ	تفصیل سره بیان کړی شو
بَشِيرًا	زېږی ورکوونکی
اَكِنَّةٍ	پرده
وَقُرْ	کونوالی
فَاسْتَقِيمُوا	نو تاسې سپډه لاره ونیسې
اَقْوَاتَهَا	د هغه خوراکی مواد، روزي
اسْتَوَى	هغه ﷺ اراده وکړه
دُخَانٌ	لوگی
انْتِيَا	تاسې دواړه یوحای شي
طَوْعًا اَوْ كَرْهًا	په خوښې یا په نا خوښې
فَقَضَهُنَّ	د هغوی (آسمانونه) جوړونه یې بشپړ کړ
اَيَّامٍ نَّجِسَاتٍ	سپېره ورځې، شومي ورځې

دېر ذليل كوونكى	اَخْرَى
نو هغوى روندتوب ته ترجيح وركره	فَاسْتَحَبُّوا الْعَمَى
هغوى به په صفونو كې راټول كړى شي	يُوزَعُونَ
مونږ الله پاك و غږولو	أَنْطَقَنَا اللَّهُ
او تاسي ځانونه نه پټول	وَ مَا كُنْتُمْ تَسْتَتِرُونَ
تاسو يې هلاك كړى	أَرْذَكُمْ
او كه هغوى د بېرته گرځېدلو فرصت غوښتنه وكړي	وَ إِنْ يَسْتَعْتِبُوا
او مونږ گومارلي دي	وَ قَيِّضْنَا
ملگري(شيطانان)	فُرْنَاءَ
او تاسي غال مغال وكړي	وَ الْغَوَا
له بنكته خلكو څخه شي	مِنَ الْأَسْفَلِينَ
تاسو زېرى واخلي	أَبْشِرُوا
نه وركول كېږي هغه	وَ مَا يُلْقَاهَا
تا ته هغه وسوسه وكړي	يَنْزَغَنَّكَ
هغوى نه ستړي كېږي	لَا يَسْتَمُونَ

خوځېږي، برکېږي	اهْتَرَّتْ
وده کوي	رَبَّتْ
کوروالی راوړي، خرابیاني	يُلْحِدُونَ
نا هیلې نا امېد زړه ماتې	فَيُؤَسُّ قَنُوظٌ
خان لري کړي	وَ نَابِجَانِيهِ
اوږدې دعاگانې	دُعَاءِ عَرِيضٍ
آيا دا کافي نه دی	أَوَلَمْ يَكْفِ
شک	مَرِيَّةٍ

پښتو	عربي
هغه ﷺ تاسو يې زيات کړي، خپور کړي	يَذْرُوكُمْ
کيليانې، چابيانې	مَقَالِيدُ
هغه ﷺ زياتوي رزق	يَبْسُطُ الرِّزْقَ
هغه ﷺ تنگوي، کموي	يَقْدِرُ

هغه ﷺ حکم کړی تاسو ته، کرنلاره ټاکلي تاسو ته	شَرَعَ لَكُمْ
الله پاک ټاکي	اللَّهُ يَجْتَبِي
هغوی بحث کوي	يُحَاجُّونَ
باطل	دَاحِضَةٌ
هغوی شخړې کوي	يُمَارُونَ
باغچي، چمنونه	رَوْضَتِ
مينه	الْمَوَدَّةِ
او څوک چې وگټي، تر لاسه کړي	وَ مَنْ يَّقْتَرِفْ
الله پاک له منځه وړي، محو کوي	يَمْحُ اللَّهُ
هغوی به خامخا سر غړاوی وکړي	لَبَغُوا
هغوی نا هېلې شول	قَنَطُوا
مخلوقات، خوځنده گان	دَابَّةٍ
هغوی به ولاړ، بې حرکته پاتې شي (بېړی گاني)	فَيَظْلَلْنَ رَوَاكِدَ

هغه ﷺ هغوی به هلاک، ډوبې کړي	يُؤَيِّقُهُنَّ
ظلم، زیاتې	الْبَغْيُ
د لوړې ادارې چارې	عَزْمُ الْأُمُورِ
پټ پټ (د سترگو) کونجونه	طَرَفٍ خَفِيٍّ
پناه حای	مَلْجَاً
نا شکره	كُفُورٌ
ټول کارونه راگرځي	تَصْيِيرُ الْأُمُورِ

پښتو	عربي
آيا مونږ لري نه کړو له تاسو څخه	أَفَنَضْرِبُ عَنْكُمْ
توجه نه ورکول	صَفْحًا
زور	بَطْشًا
تېر شوی دی	مَضَى
لاري	سُبُلًا

مونږ راپاخوی، ژوندي مو کر	فَانشَرْنَا
تاسو بڼه سخت کښېښي	لِتَسْتَوُوا
د واک لاندې راوستونکي	مُقَرَّنِينَ
ستندېدونکي، ورتلونکي	لَمُنْقَلِبُونَ
يوه برخه	جُزْءًا
هغه ﷺ تاسو ته خوښوي	أَصْفَكُمْ
تک تور	مُسَوِّدًا
هغوی سينگار کړل شي	يُنَشِّوُا
هغوی کلک نپولی دی	مُسْتَمْسِكُونَ
د هغه(کلی) شتمنو	مُتْرَفُوهَا
پيروي کوونکي	مُقْتَدُونَ
مونږ وپشلی	قَسَمْنَا
د هغوی ژوندانه سامان	مَعِيشَتَهُمْ
هغوی خيحي	يَظْهَرُونَ

کوچونه	سُرَّرَا
هغوی تکیه کوی	يَتَّكِنُونَ
سرو زرو سینگار	زُخْرَفًا
او خوک چي وړوند شي	وَ مَنْ يَعْشُ
کاشکي	يَأْتِ
مسافه، فاصله	بُعْدَ
ته اوروي	تُسْمِعُ
بنگري	أَسْوَرَةً
بدرگه کونکي، ټولی	مُقْتَرِنِينَ
هغه سپک کر، سپک يي وگنه	فَاسْتَخَفَّ
مونږ يي په قار کرلو	اسْفُونَا
مخکيني	سَلَفًا
جگره مار، هغه خلک چي ډېر بحث کوي	حَصِيمُونَ
خايناستي	يَخْلِفُونَ

او ما خامخا جوت کر	وَ لِأَبِينِ
ملگری، (خلیل) (مفرد)	الْأَخْلَاءُ
تاسو به خوشحاله کری شی	تُحْبِرُونَ
قاپونه	صِحَافٍ
خوند ورکوي	تَلَذُّ
کمنبت نه کپري، کموالی نه کپري	لَا يُفْتَرُّ
پاتي کېدونکي	مَكِثُونَ
هغوی پرېکړه وکړه	أَبْرَمُوا
د هغوی رازونه	سِرَّهُمْ

پښتو	عربي
راگر خېدونکي	عَائِدُونَ
وسپاری، په لاس راگری	أَدْوَا
تاسو خپل ځانونو غټ مه گڼي، خپل ستاینه مه کوي، سرغړاوی مه کوی	لَا تَعْلُوا

تاسو زه تپړو باران، سنگ سار کړم	تَرْجُمُونَ ¹⁸
نو بوځه، وپسه	فَاسِرٍ
پخپل حالت، آرامه	رَهْوًا
غر قېدونکی لښکر	جُنْدٌ مُّغْرَقُونَ
کروندې	زُرُوعٍ
نومه ژاړه	فَمَا بَكَتْ
بېشکه چې مونږ هغوی خوښ کړل	وَلَقَدْ اخْتَرْنَهُمْ
ملگری	مَوْلَى
لکه ویلي شوی مس	كَالْمُهْلِ
جوشوي	يَغْلَى
لکه د جوشو اوبو جوشېدل	كَغَلَى الْحَمِيمِ
هغه راکش کړی، راوکاږی	فَاعْتَلَوْهُ
د دوزخ مینځ	سَوَاءِ الْجَحِيمِ

۱۶. دلته ستاسو په پام شوی وي چې ولي «ترجمون» سره «ی» په آخر کې نشته ده، دا ځکه چې دلته آیت هم ختم شوی دی او د «ن» لاندې ډی؛ نو همدې له امله، «ی» دلته نه لیکل کېږي. همدا غسې نور فعلونه همداسې لیکل کېږي.

و غورخو، واچوه	صُبُوَا

پښتو	عربي
هغوی کوي، مرتکب کيږي	اجْتَرَحُوا
په گونډو	جَائِيَّةٌ
مونږ لیکو	نَسْتَسِخُ
يقين کونکي، ډاډمن	مُسْتَيَقِنِينَ

پښتو	عربي
تاسو وايي	تُفِيضُونَ
نوی	بِدْعًا
دروغ	إِفْكٌ
هغه ته شوي ورکونه	فِصْلُهُ
ما ته الهام راکړه	أَوْزَعْنِي

مونږ له پام څخه غورځوو، درگذر کوو	نَتَجَاوَزُ
آيا تا ما سره ژمنه کړې وه؟	أَتَعِدِنِي
هغوی دواړه مرسته غواړي	يَسْتَعِينِ
چې مونږ واپروي	لِتَأْفِكَنَا
تا مونږ ته اختار راکړ	تَعِدُنَا
يوه ورپځه	عَارِضًا
د هغوی وادي گانې	أَوْدِيَّتِهِمْ
مونږ ته باران راوړي	مُمْطِرُنَا
تيا به کړي	تُدَمِّرُ
مونږ هغوی ته ځواک ورکړ	مَكَّنَهُمْ
چوپتيا سره غوږ ونيسئ	أَنْصِتُوا
تاسو به وژ غوري	يُجْرِكُمْ
هغه ﷺ ستړی نه شو	لَمْ يَغَيَّ

پښتو	عربي
نو غاړې وهي	فَضْرَبَ الرِّقَابِ
تاسو هغوی بڼه وټکوي	أَخْنَثُمُوهُمْ
نو تاسو کلک وټړئ ټرل (بندیان)	فَشُدُّوا الوَثَاقَ
هلاکت، تباهي	تَعَسَا
نا مرداري، صافي	غَيْرَ اسِنٍ
شودي، شيدي	لَبَّنٍ
شراب	خَمْرٍ
پاک شاد، صفا شاد	عَسَلٍ مُّصَفًّى
د هغوی کولمي	أَمْعَاءَهُمْ
همدا اوس دستي	انِفًا
د هغه نښي	أَشْرَاطُهَا
د هغه کس په شان کتنه چې پرې بې هوشي خپره شوي وي	نَظَرَ المَغْشِيّ
هغه ﷺ هغوی يې کانه کړ	فَأَصَمَّهُمْ

هغه وسوسه و اچوله	سَوَّلَ
هغه هيلي ورکړي	أَمَلَى
د هغوی کینې، بد نيتي	أَضْغَانَهُمْ
د خبرو انداز، د خبرو طريقه	لَحْنِ الْقَوْلِ
تاسو بي ارزبنته مکوي	لَا تُبْطَلُوا
نو کمزوره نه شو	فَلَا تَهِنُوا
هغه ﷺ نه کموي	يَتَرَكُمُ
تاسو به د فشار لاندې به راشي	فِيُخْفِكُمْ

پښتو	عربي
گمان کوونکي، انکېرونکي	الظَّانِّينَ
تاسو هغه ﷺ سره مرسته وکړې	تُعَزِّرُوهُ
تاسو د هغه ﷺ درناوی وکړې	تُوقِّرُوهُ

شاتِه پاتِي شوي	الْمُخَلَّفُونَ
مونږ بوخت کړي وو	شَغَلْتَنَا
تباہ کږدونکی	بُورًا
تاسو مخکې لارې	انْطَلَقْتُمْ
تاسو ته یې بری درکړ	أَظْفَرَكُمْ
منع شوی، درول شوی	مَعْكُوفًا
تاسو به هغوی پایمال کړې، د پښو لاندې به کړې	تَطَبُّوهُمْ
کړاو، خرابي، زیان	مَعْرَّةٌ
تاسو جلا شوي	تَزَيَّلُوا
غلط خیالات	الْحَمِيَّةَ
هغوی باندي لازم کړ	الزَّمَهُمْ
خوب	الرُّءْيَا
خپل سرونه خروونکي	مُحَلِّقِينَ
خپل سرونه لنډ کونکي	مُقَصِّرِينَ

خپل شاخ، خانگه، تنه	شَطْنَهُ
بيا هغه ته وده ورکړ شو	فَازَرَهُ
بيا هغه ډبل شو، پخه شو	فَاسْتَعْلَظَ
کروندگران، بزگران	الزُّرَّاعَ

پښتو	عربي
تاسو مه وړاندې کړې	لَا تَقْدِمُوا
خپل غبرونه	أَصْوَاتِكُمْ
نه تاسو په جیگ آواز خبرې وکړې	لَا تَجْهَرُوا
هغوی (خپل غبرونه) تپت کوي	يَغْضُونَ
الله پاک و آزمایي	امْتَحَنَ اللّٰهُ
نو تاسو پلټنه وکړې	فَتَبَيَّنُوا
هغه ﷺ خوښ کړی	حَبَّبَ

هغه ﷺ کرکه کری	كَرَّة
سر غرونه	الْعَصِيَّانَ
هدایت شوي، راهیاب شوي	الرَّشِدُونَ
هغه ظلم، زیاتی وکړ	بَغَتْ
هغه راوگرځي، رجوع وکړي	تَفِيءَ
با انصاف	الْمُقْسِطِينَ
او نه تاسو (د یو بل) عیبونه پیدا کوي	وَلَا تَلْمِزُوا
او نه تاسو (د یو بل) بد نومونه اخلي	وَلَا تَنَابَزُوا بِالْألقَابِ
تاسو ډډه وکړئ	اجْتَنِبُوا
تاسو جاسوسي مه کوي	لَا تَجَسَّسُوا
غیبت مه کوی	لَا يَغْتَابَ
هغه ﷺ نه کموي	لَا يَلْتَكُمُ
هغوی احسان اچوي	يَمُنُونَ

پښتو	عربي
اخطار ورکونکی	مُنذِرٌ
راستون	رَجْعٌ
کمی	تَنْقُصُ
کرکېچ، گېچ حالت کې دي	أَمْرٍ مَّرِيحٍ
مونږ واچول، وتکول	الْقَيْنَا
عیبونه، د ماتېدو نښې	فُرُوجٍ
غرونه	رَوَاسِيَ
بنايسته	بِهَيْجٍ
کتل	تَبْصِرَةً
او په یاد راوړنه	وَ ذِكْرِي
هر یو راستونکی بنده لپاره	لِكُلِّ عَبْدٍ مُنِيبٍ
او غلې کرنې لپاره	وَ حَبِّ الْحَصِيدِ
او اوږدې د خرما ونې	وَ النَّخْلِ بِسِقْتٍ
هغوی لپاره لاندې باندې وږي دي	لَهَا طَلْعٌ نَّضِيدٌ
د خاه خلک	أَصْحَابُ الرَّسِّ
19د لږکیو خلک	أَصْحَابُ الْأَيْكَةِ
او تبع قوم ²⁰	وَ قَوْمٌ تَبَعٍ

۱. اصحاب الايكة د مدين خلک دي چې الله ﷻ شعيب عليه اسلام ورته استولی وو.
۲. تبع قوم د يمن پادشاهانو لقب وو.

جوڳه شول (زما د) اختار	فَحَقُّ وَ عَيْدٌ
آيا مونږ عاجز شوي هستو	أَفْعَيْنَا
شک	لُبْسٍ
نه سترى کپري هغه	لَمْ يَغَى
شک	لُبْسٍ
د زړه رڼ	حَبْلِ الْوَرِيدِ
کله چې واخلي	يَتَلَقَى
دوه اغېستونکي	الْمُتَلَقِينَ ²¹
بني لاس ته	الْيَمِينِ
کين لاس ته	الْشِّمَالِ
ناست	قَعِيدٌ ²⁸
خارونکي	رَقِيبٌ ²⁸
حاضر باش، تيار، چمتو	عَتِيدٌ ²⁸

زنقدن سلگي	سَكْرَةٌ
ته تښتېدلې	تَحِيدٌ
تېله کوونکي	سَاءِقٌ
لري مو کر	فَكشَفْنَا
ستا پرده	غِطَاءَكَ
نن ورځ ستا نظر تېز دی	فَبَصَرُكَ الْيَوْمَ حَدِيدٌ
څوک چې ما سره وو حاضر دی	مَا لَدَيَّ عَتِيدٌ ²⁸

مخالف، سخت	عَنِيدٍ
او د خیر منع کوونکی	مَنَّاعِ الْخَيْرِ
افراطی	مُعْتَدٍ
شکمن	مُرِيبٍ
ماله هغه نه سرغړونکی نه دی جوړ کړی	مَا أَطْعَيْتُهُ
بل	اٰخَرَ
تاسو جگره مه کوي	لَا تَخْتَصِمُوا
زما په مخ کې	اَلَدَىَّ
مخکي	قَدَمْتُ
اخطار ورکوونکی	وَ عَنِيدٍ
ډک	اَمْتَلَأْتُ
نژدې راوړل کېږي	اَز لَفْتٍ
رجوع کوونکی	اَوَّابٍ
تل پاتې کېدلو ورځ	يَوْمِ الْخُلُودِ
ډېر	مَزِيْدٌ
يو نسل	قَرْنٍ
هغوی وگرځېدل	فَنَقَّبُوا
او نه مونږ باندې ستړيا غالبه شوی	وَ مَا مَسَّنَا مِنْ لُغُوبٍ
او د سجدو پسته	وَ اَدْبَارَ السُّجُودِ
هغه غږ کوي	يُنَادِ
غږ کوونکی	الْمُنَادِ
ډارونکی آواز	الصَّيْحَةِ

چوي هغه ځمکه	تَشَقُّقُ الْأَرْضِ
گرندی سره	سِرَاعاً

پښتو	عربي
قسم دی په هواګانې چې الوځونکي دي	وَالذَّرِيَّتِ ذُرُوًّا
نو هغه هواګانې چې درندې (وربځي) وري	فَالْحَمَلِ وَفَرًّا 22
نو هغه هواګانې چې رو رو ځي	فَالْجَرِيَّتِ يُسْرًا
بيا وويشل شي د الله ﷻ په حکم	فَالْمُقَسَّمِ أَمْرًا 23
رښتيا دی	لَصَادِقٌ
لارو څخه ډکه	ذَاتِ الْحُبُكِ
اورې له هغه (حق) څخه هغه څوک چې اورېدلی وي	يُؤْفِكُ عَنْهُ مَنْ أَفِكَ
بربادي وي په اټکل کونکو	قَتَلَ الْخَرَّصُونَ
د (جهالت) سيلاب، ډېر غفلت	غَمْرَةً سَاهُونَ
هغوی و آزمويل شي	يُفْتَنُونَ
تاسو بېره کوله	تَسْتَعْجِلُونَ
اغېستونکي	اخْذِينَ
هغوی وېده کېږي	يَهْجَعُونَ
محتاج	الْمَحْرُومِ
نسبي دي يقين کونکو لپاره	آيَةُ الْمُؤَقِنِينَ
مېلمانہ	ضَيْفٍ

۳. دلته د اقيانوس اوبو مراد دی چې هواګانې ځان سره يې وري چې ورڅخه څپې جوړې شي.
۴. دلته يې دا مراد دی چې ځينو ځايونو کې دغه هواګانو له امله وربځي ټولي او باران پرې کېږي او ځينې کې نه د الله پاک په حکم سره.

عزتمند	الْمُكْرَمِينَ
نا آشنا خلک (نا خرگند قوم)	قَوْمٌ مُّكْرُونَ
هغه غلی لاری	فِرَاعَ
چاغ خوسی	بِعَجَلٍ سَمِينٍ
هغه احساس وکر	فَأَوْجَسَ
اندپښنه	خَيْفَةً
زوی	بِغُلَامٍ
بیاد هغه ښځه مخکي راغله	فَأَقْبَلَتْ امْرَأَتُهُ
په چغو غږ سره	فِي صِرَّةٍ
خپل تندي يي ووهی	فَصَكَتَتْ وَجْهَهَا
زړه ښځه او عقیم	عَجُوزٌ عَقِيمٌ
ستاسو موخه	خَطْبُكُمْ
ښښه شوی	مُسْوَمَةٌ
سند	بِسُلْطَنٍ
د هغه ملاتړ کوونکي	بِرُكْنِهِ
مونږ واچول هغوی	فَنَبَذْنَهُمْ
بحر	الْيَمِّ
پر شوی	مُلِيمٌ
خیر نه خالي هوا	الرَّيْحِ الْعَقِيمِ
هغه نه يي پرېدي	مَا تَدْرُ
مگر وچ ژرېدلي وښه	إِلَّا جَعَلْتَهُ كَالرَّمِيمِ
جوړوه	
گټه واخلي تاسو	تَمَتَّعُوا

هغوی سر غرونه وکره	فَعَتَّوْا
ډارونکی آواز	الصَّعِقَةُ
مونږ هغه پیدا کړ	بَنَيْنَهَا
پراخ کوونکی	لَمُوسِعُونَ
هوارونکی	المَهْدُونَ
منډه کړی	فَفِرُّوْا
اخطار ورکوونکی	نَذِيرٌ
جوت	مُبِينٌ
سر غرونکی قوم	قَوْمٌ طَاغُونَ
ملامتیا	بِمَلُومٍ
گټور	تَنْفَعُ
ډک	ذُنُوبًا
ډک شوی وو	ذُنُوبٍ

پښتو	عربي
ليکل شوی	مَسْطُورٌ
يوه پاڼه	رَقِ
اورده	مَنْشُورٌ
آباد کور	الْبَيْتِ الْمَعْمُورِ
جوش شوی	الْمَسْجُورِ
لرز پړي	تَمُورٌ
مستي خبرې	خَوْضٍ

ہغوی تپلہ کپری	يُدْعُونَ
تپلہ تپلہ غوندي	دَعَا
ننوحہ ہغہ کی	اِصْلَوْهَا
درکول کپری	تُجْزَوْنَ
مزی بہ کی ہغوی	فَكَهِنَ
ہغوی ژ غورل کپری	وَوَقَهُمْ
ہغوی تکیہ و ہلی وی	مُتَكِبِينَ
یو حای کوو مونر	الْحَقْنَا
مونر ہغوی تہ ورکوو	أَمَدَدْنَهُمْ
ہغوی غواری	يَسْتَهُونَ
مونر کمو لہ ہغوی خخہ	الْتَنَّهُمْ
خپلہ گری	لَعَوًا
نہ گناہ کی اچولو والا شی	تَأْتِيَهُمْ
ہغوی چوری	يَتَنَازَعُونَ
ہغہ تاویری	يَطُوفُ
مونر صبر کوو	نَتَرَبَّصُ
صبر کوونکی	الْمُتَرَبِّصِينَ
ہغوی تہ بنوونہ کی	تَأْمُرُهُمْ
عقلونہ	أَحْلَامُ
پوری	سُلْمٌ
اور بدونکی	مُسْتَمِعٌ
چل، حیلہ	كَيْدًا

هغوی پخپله په چل باندي بنکار شوي دي	الْمَكِيدُونَ
هغوی شرک کوي	يُشْرِكُونَ
هغوی باندي برېښنا کېږي	يُصَعِقُونَ
ستوري مخ اړی (کله چې ستوري رو رو خپل ځای بدلی نو د خپل رب ذکر کوه مطلب پي د رښتين سهار څخه دی.)	إِدْبَارَ النُّجُومِ

پښتو	عربي
و غور ځيږي	هَوَى
نه په غلظه لاره دي	مَا عَوَى
نه وايي	مَا يَنْطِقُ
زورور	ذُو مِرَّةٍ
هغه بره لاری	فَالسَّتَوَى
پورتنی افق کي	بِالْأَفْقِ الْأَعْلَى
هغه نزدې شو	دَنَا
هغه کته شو	فَتَدَلَّى
د دوه لېندو په مسافه کي شو يا هغه څخه نزدې	قَابَ قَوْسَيْنِ أَوْ أَدْنَى
آيا تاسو جگړه کوي يا بحث کوي هغه سره؟	أَفْتُمِرُونَهُ
کته کېدنه	نَزَلَةً
يو ډول غټه ونه	سِدْرَةَ الْمُنْتَهَى

سترگي کڙي نه شوي	مَا زَاغَ الْبَصَرُ
د مشرکينو بتانو نومونه	اللَّتَّ وَالْعُزَّىٰ 24
بي انصافي وپشل دي	قِسْمَةٌ ضِيزَى
هغوی خامخا نوموي	لَيْسُمُونَ
د هغوی مجموعه	مَبْلَغُهُمْ
هغوی خراب کارونه وکړه	أَسَاءُوا
واړه گناهونه	الْلَمَمَ
تاسو يي جیگ کړي	أَنْشَأَكُمْ
جنین	أَجِنَّةً
نو تاسو ځان پاک مه ښکاره کوي	فَلَا تُزَكُّوْا
منع يي کړ	أَكْدَايَ
بشپړ	الْأَوْفَى
ستا رب ته بېرته گرځېدنه ده	رَبِّكَ الْمُنْتَهَى
تاسو شک کوي	تَتَمَّارِي
هغه ﷺ نسکور کړ	أَهْوَى
نژدې راتللو (ورځ)	الْأَزْفَةَ
خلاص کوونکی	كَاشِفَةَ
تاسي خاندي	تَضْحَكُونَ
تاسي نه ژاړي	لَا تَبْكُونَ
تاسي مزي کوي	سَمِدُونَ

عربي	پښتو
وَأَنْشَقَ الْقَمَرَ مُزْدَجِرٌ	او سپورمی نیمه شوی هغوی باندي عذاب او زجر وو.
يَدْعُ الدَّاعِ	هغه غږ کوي غږ کوونکی
شَيْءٍ نُّكْرٍ الْأَجْدَاثِ	يو زیان رسوونکی شی قبرونه
جَرَادٌ مُهْطِعِينَ	ملخان په منډه هغوی راځي
وَأَزْدَجِرَ فَأَنْتَصِرُ	او هغه باندي په قار شو نو ما سره مرسته وکړه
مُنْهَمِرٍ فَجَزَّنَا	توږدونکی، ورږدونکی نو مونږ وپجار کړ
قَدِيرٍ دُسْرٍ	مقرر شوی مېخونه
رِيحًا صَرَصَرًا فِي يَوْمِ نَحْسِ	تېز طوفان په بد مرغه ورځ
الْأَشْرُ غَدَا	دوز مار، لافوک څرگندپيري
النَّاقَةِ	ماده اوښه

نو هغوی ته انتظار وکړی	فَازَ تَقَبُّهُمُ
هغوی شک وکړ	فَتَمَّارُوا
هغوی هغه یې وړی	رَاوَدُوهُ
مونږ هغوی ږوند کړل	فَطَمَسْنَا
متفکر، پوهېدونکی	مُذَكِّرٍ

پښتو	عربي
هغه ﷺ انسان ته وښود خبرې کول	عَلَّمَ الْبَيَانَ
لمر او سپوږمۍ په یو حساب سره تاویري	الشَّمْسَ وَالْقَمَرَ بِحُسْبَانٍ
تر څو چې ته افراط و نکړې په تله کې	أَلَّا تَطْغَوْا فِي الْمِيزَانِ
په تله کې کمی ونکړي	وَلَا تُخْسِرُوا الْمِيزَانَ
مخلوقاتو لپاره	لِلْأَنَامِ
پوښ و الا (پوښل شوي)	ذَاتِ الْأَكْمَامِ
خته	صَلْصَالٍ
لکه گل کاري غوندي	كَالْفَخَّارِ
شغله	مَارَجٍ
نعمتونه	الْأَعْيُنِ
هغه ﷺ آزاد کړ دوه بحرونه	مَرَاجَ الْبَحْرَيْنِ
دواړه یو بل سره مخامخ شي	يَلْتَقِينَ
خند	بَرْزَخٍ
چې دواړه سرغړونه و نکړي	لَا يَبْغِينَ

مرغلري	الْوَلُو
سمندري حُناور	الْمَرْجَانُ
ببړی	الْجَوَارِ
جیگ کری دی	الْمُنْشَاءُ
لکه غرونه	كَالْأَعْلَامِ
فنا کپري	فَانِ
ډېر زر مونږ به حاضر و	سَنَفْرُغُ
دوه ډلې	الثَّقَلَيْنِ
تېرېدلی شی	تَنْفُذُوا
سېمي	أَفْطَارِ
تاسې نه شي تېرېدلی	لَا تَنْفُذُونَ
د اجازې پرته	إِلَّا بِسُلْطَنِ
شغلي	شَوَاطِ
دود، لوگی	نُحَاسٍ
جلا شي	انْشَقَّتِ
گلابي شکه لکه خټينه تېل	وَرْدَةً كَالدِهَانِ
د هغوی نښو څخه	بِسِيمِهِمْ
جوش شوي اوبه	حَمِيمِ
گرم، تود	انِ
دوه شاخ لرونکي	ذَوَاتَا أَفْنَانِ
کوچونه	فُرُشِ
اېرېنمي ټوټه	اسْتَبْرَقِ
د سر زنجيرنو باندي	بِالنَّوْاصِي

تېز رنگی شین رنگ	مُدْهَامَّتِنِ
خورا زیاتی روانی وی	نَضَاخَتِنِ
مانی	الْخِيَامِ
هغوی چا نه دی لمس کری	يَطْمِئُنَّ
توشکی	رَفْرَفٍ
غالی گانی	عَبْقَرِيٍّ
بنکلی	حِسَانٍ

پښتو	عربي
پېښ شي	وَقَعَتْ
لاندي راورل کپري	خَافِضَةً
ولر زېدل شي	رُجَّتِ
لر زېدل	رَجَا
توته شي	بُسِيتِ
گرد، دوري	هَبَاءً
خپور شي	مِّنْ مِّثَا
د بني ډلي کسان	أَصْحَابُ الْمَيْمَنَةِ
د کين ډلي کسان	أَصْحَابُ الْمَشْأَمَةِ
مخکي تللونکي	السَّابِقُونَ
نردي والا خلک	الْمُقَرَّبُونَ
نعمتونو نه ډک جنت (باغونه)	جَنَّةِ النَّعِيمِ
سينگار شوي کتونه	سُرُرٍ مَّوْضُونَةٍ

یو بل ته مخامخ	مُتَقَلِّبِينَ
هلکان	وَأَدَانٌ
غیر فانی، تر آخره	مُخَلِّدُونَ
جگونه	أَبَارِيقَ
نه هغوی سر درد کپړي	لَا يُصَدِّعُونَ
نه هغوی زوف (بی هوشه) کپړي	لَا يُنْزِفُونَ
هغوی خوبنی	يَتَخَيَّرُونَ
د الوتونکی غوبنه	لَحْمِ طَيْرٍ
غټې سترگې درلودونکي حورې	حُورٍ عَيْنٌ
ساتل شوي	الْمَكْنُونِ
بې از غیو ونې	سِدْرٍ مَّخْضُودٍ
د کیلیو ونې له کیلیو ډکې	طَلْحٍ مَّنْضُودٍ
نه ختمېدونکې سیوری	ظِلِّ مَّمدُودٍ
نا محدود شوی	لَا مَقْطُوعَةٍ
بېرته به راپاخول شو	لَمَبْعُوثُونَ
گناه	الْحِنْتِ
نه لاس وهل شوي نجوني	أَبْكَارًا
خلقت	إِنْشَاءً
خورا سوخیدونکی اور	سَمُومٍ
تور لوگی، دود	يَحْمُومٍ
راتول کړل شي	لَمَجْمُوعُونَ
بیا تاسو به ډک کړي	فَمَالِءُونَ

تڙي اوبس	الْهَيْمِ
تښتډونکي	بِمَسْبُوقَيْنَ
تاسو کړي	تَحْرُثُونَ
نو تاسو ولي پام ونکړ	فَلَوْلَا تَذَكَّرُونَ
تاسي به پاتي شي	فَطَلَّثْتُمْ
هېرې، تکه تکه شوي، Debris	حُطَامًا
حيران	تَفَكَّهُونَ
تاسو خپلو شکونو کي اخته ياست	لَمُعْرَمُونَ
د باران وړېځي	الْمُزِنِ
لېږونکي، واستوونکي	الْمُنزِلُونَ
مالگيناکه	أَجَاأَ
تاسو يې لگوي، بلوي	تُورُونَ
ورسپده	بَلَّغَتْ
سوځيدونکي	تَصْلِيَةً

پښتو	عربي
څه چې ننوځي په ځمکي کي	مَا يَلِجُ فِي الْأَرْضِ
هغه جلاله يو ځای کړی	يُؤَلِّجُ

امانت ساتونکي	مُسْتَخْلَفِينَ
تياره، ترکمی	الظَّالِمَاتِ
مگر ټولو ته	وَكُلًّا
پور ورکوي	يُقْرِضُ
هغه ﷺ ورته خو چنده کوي	فَيُضِعُّهُ
د هغوی نور به ورسره روان وي	يَسْعَى نُورُهُمْ
مونږ ته صبر وکړئ	انظُرُونَا
مونږ به تر لاسه کړو	نَقْتَبِسْ
شاته لاړ شئ	ازْجِعُوا
وغواړئ	فَالْتَمِسُوا
دېوال	بِسُورِ
دروازه	بَابِ
تاسو ته د خواهشی دوکه	غَرَّتْكُمْ الْأَمَانِيُّ
درکړل شوي وه	
دوکه ورکونکی	الْغَرُورُ
ستاسو استوګنځی	مَاوَكُمُ
اصول	الْأَمَدُ
وځنډول	فَطَالَ
کلک شوه	فَقَسَّتْ
مونږ جوت کړل	بَيِّنًا
صدقه ورکونکي	الْمُصَدِّقِينَ
رښتینان	الصِّدِّيقُونَ

ورڻت	غَيْثٍ
خوشحال ڪي	أَعْجَبَ
هغه وچيري	يَهِيْجُ
زپري	مُصَفِّرًا
مونڙ پيدا ڪر	نَبْرًا هَا
شايد ته	لِكَيْلَا
غمجن نه شيءِ	تَأْسُوا
حانته دوڪه ورڪوونڪي	مُحْتَالٍ
سپره، گوشنه	يِيْخْلُوْنَ
حواڪ، قوت	بَأْسُ
مونڙ واستول	قَقِيْنَا
مهرباني	رَافَةً
رهبانيت	رَهْبَانِيَّةً
نوبت هغوي راورل په هغه ڪي	اِبْتَدَعُوْهَا
مونڙ دغه اند نه وو ورڪري	مَا كَتَبْنَاهَا
تاسو لاره به ڪوي	تَمَشُوْنَ
دوه برخي	كِفْلَيْنِ

پڙهيو	عربي
تا (سره) مخالفت ڪوي	تُجَدِّلُكَ

او هغه شكايت كوي	وَ تَشْتَكِي
ستاسو دواړو مركي	تَحَاوِرَكُمَا
هغوى ظهار تلفظى	يُظْهِرُونَ
هغه څوك	الْأَيَّ
او يو دروغ	وَزُورًا
بپرته ستانه كېږي هغوى	يَعُوذُونَ
هغوى مخالفت كوي	يُحَادُونَ
الله پاك ثبت كړي دي	أَحْصَهُ اللَّهُ
او هغوى له ياده باستلي	وَ نَسُوهُ
هغوى پټي خبرې كوي	يَتَنَجَّوْنَ
هغه زيان رسوي هغوى (ته)	بِضَارِهِمْ
تاسو كوټه جوړه كړئ	تَفَسَّحُوا
پاس لار شه	انْشُرُوا
نو تاسو وړانديز وركړئ	فَقَدِمُوا
آيا تاسو ډار پړئ؟	ءَأَشْفَقْتُمْ
هغه هغوى باندي هېر كړي دي	فَأَنسَهُمْ
شر مېدلي	الْأَذْلِينَ
خامخا زه غالب كېږم	لَأَغْلِبَنَّ

پښتو	عربي
د هغوى قلعي	حُصُونُهُمْ

او هغه ﷺ و اچوی	وَ قَدَفَ
نو عبرت واخلئ	فَاعْتَبِرُوا
جلاء وطن	الْجَلَاءِ
هغوی مخالفت وکر	شَاقُّوا
د کجورو ونه	لَيْبَةً
د هغه ریشی	أَسْؤِلَهَا
الله پاک بپرته جوړ کړ	أَفَاءَ اللَّهِ
تاسو یون پیل کړ	أَوْ جَفْتُمْ
آسونه	خَيْلٍ
اوبنان	رِكَابٍ
بنارونه	الْقَرَى
هغوی ووسپدل (مدینه کې)	تَبَوَّءُوا الدَّارَ
وېشل	دَوْلَةَ
غربت، غریبی	خَصَاصَةً
ساتي	يُوقَ
مونږ مخکې کړه	سَبَقُونَا
ډاره، یره	رَهْبَةً
غښتل شوی	مُحْصِنَةً
د خرابو کارونو پایلی	وَ بَالٍ
بېشکه چې زه جدا یم	إِنِّي بَرِيءٌ
سبا لپاره	لِغَدٍ
چوږدونکی	مُتَّصِدِعًا
مونږ حاضر وو	نَضْرِبُهَا

پښتو	عربي
تاسو دښمنان شوي يې	عَادَيْتُمْ
تاسو هغوی خپل ملگري نیسي	تَوَلَّوْهُمْ
نو تاسو هغوی و آزمایې	فَأَمْتَحِنُوهُمْ
کافرې بنحو سره نکاح	بِعِصْمِ الْكُوفِرِ
بیا ستاسو وار دی	فَعَاقَبْتُمْ
نه هغوی زنا کوي	لَا يَزْنِينَ

پښتو	عربي
ثناء او صفت بیانوي	سَبَّحَ
څه چې تاسو نه کوي	مَا لَا تَفْعَلُونَ

صَفَا	يو قطار
بُنْيَانٌ مَّرْصُوصٌ	په يو کلک يا محکم شکل يا قلعه
لِمَ تُؤْذُونَنِي	تاسو ولي ماته زيان رسوي
زَاغُوا	هغوی کاره شوه
أَزَاغَ اللَّهُ	الله پاک کاره کړه
بَيْنَ يَدَيَّ	زما مخکي
مِنْ بَعْدِي	زما څخه وروسته
يُدْعَى	هغه بلل شوی دی
لِيُطْفِئُوا	هغوی کڼوي، ختموي
بِأَفْوَاهِهِمْ	په خپلو خولو باندې
مُتِمُّ نُورِهِ	پوره کوونکی دی د خپل نور
لِيُظْهِرَهُ	الله پاک خامخا غالب کوي هغه(دين)
هَلْ أَدْلَكُمُ	آيا تاسو ته زه وښيم
كُونُوا أَنْصَارَ اللَّهِ	وشي د الله پاک مرستندويان
عَدُوَّهُمْ	د هغوی دښمنان
فَأَصْبَحُوا ظَهْرِينَ	نو هغوی شوه غالب، گټونکي

هغوی باندي بار کړل شوی و	حُمِّلُوا
هغوی هغه يي پورته نه کړ	لَمْ يَحْمِلُوها
د دوی مثال لکه خر دی	كَمَثَلِ الْحِمَارِ
کتابونه	أَسْفَارًا
خو نه هغوی يي خواهش کوي	و لَا يَتَمَنَّوْنَهُ
تاسو تښتی	تَفَرُّونَ
تاسو به ستانه شي	تُرَدُّونَ
اذان وشي	نُودِي
نو منډه کړی	فَاسْعُوا
سوداگری	الْبَيْعِ
نو خپور شی	فَانْتَشِرُوا
مستي، سرگرمي شي	لَهُوًا
هغوی په منډه لارل	انْفِضُوا

يو پوښ	جَنَّةٌ
خراب	سَاءَ
هغوي پري نه پوهيږي	لَا يَفْقَهُونَ
د هغوی تنونه	أَجْسَامُهُمْ
ته واوره د هغوی خبرو ته	تَسْمَعُ لِقَوْلِهِمْ
گواکې چې هغوی ودرول شوي وچ لرگي وي	كَأَنَّهُمْ خَشْبٌ مُّسْنَدَةٌ
هر اوچت غږ	كُلٌّ صَيْحَةٌ
الله پاک به هغوی تباہ کړي	قَتَلَهُمُ اللَّهُ
هغه ﷺ د مغفرت غوښتنه کوي تاسو لپاره	يَسْتَغْفِرُ لَكُمْ
هغوی خپل سرونه تاو کړل	لَوْوَا رُءُوسَهُمْ
هغوی خپور شوه يا جلا شوه	يَنْفُضُوا
باسي با عزت (خلگ)	لِيُخْرِجَنَّ الْأَعَزَّ
له هغه (بنار خخه) سپک يا غريب خلگ	مِنْهَا الْأَذَلَّ
تاسو غافل نه کړي	لَا تُلْهَكُمْ
تازه وځنډولم	أَخْرَجْتَنِي
نوزه به صدقه ورکړم	فَأَصَدَّقَ

پښتو	عربي
او څه چې بنکاره دي	وَمَا تُعْلِنُونَ
هغه الله پاک خبر دی څه چې په سینو کې دي	عَلَيْكُمْ بِذَاتِ الصُّدُورِ
او د هغوی کارونو پایلې آسانه	وَبَالَ أَمْرِهِمْ يَسِيرٌ
او تاسو تېر شي	وَتَصَفَحُوا
او تاسو وبخښي	وَتَغْفِرُوا
یوه آزموینه	فِتْنَةً ²⁵
او څوک چې وژغورل شو	وَمَنْ يُوقَ
حرص	شَحًّا

پښتو	عربي
او تاسو عدت وشمېرئ	وَأَحْصُوا الْعِدَّةَ
ته نه پوهېږي	لَا تَدْرِي
هغه ﷺ راوړي	يُحَدِّثُ
یا تاسو هغوی څخه بېل شئ	أَوْ فَارِقُوهُمْ
دوه سړي	ذَوِي
د وتلو لاره	مَخْرَجًا
اندازې باندي	قَدْرًا
هغه بنځي نا هېلې شوي دي	وَالْءِيَّ يَءِسَّنَ

المَحِيضِ	مياشتنی ناروغی، حیض

عربي	پښتو
لِمَا تُحَرِّمُ	تا ولي حرام کړ
مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكَ	خه چې درته الله پاک حلال کړی
تَبْتَغِي مَرْضَاتِ أَزْوَاجِكَ	غواړې د خپل بنځي خوشحالي
تَحِلَّةَ أَيْمَانِكُمْ	ستاسو د قسمونو حلال والی
بَعْضِ أَزْوَاجِهِ حَدِيثًا	خپل په بنځو کې یوې ته خبره (وویلې)
نَبَاتٍ بِهِ	هغې خبر ورکړ د هغه په هکله
أَظْهَرَهُ اللَّهُ	الله پاک څرگند کړ
عَرَّفَ بَعْضَهُ	(الله پاک) هغه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ ته وښود د هغه (خبرې) یوه برخه
صَغَتْ قُلُوبُكُمْ	ستاسو دواړو زړونه مايلې شوي دي
ظَهَرَ	مرستندویان
إِنْ طَلَّقَنَّ	که هغه صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ تاسې ټولې طلاقې کړي
مُسْلِمَةٍ	مسلمانانې

مؤمنانې	مُؤْمِنَاتٍ
فرمانبردارې	قَاتِلَاتٍ
توبه کوونکې	تَائِبَاتٍ
بنده گانې	عَبِيدَاتٍ
روژه نپونکې	سَائِمَاتٍ
مخکې نه واده شوې	ثَيِّبَاتٍ
وساتې	فُؤَا
سخت خويه	غَلَاظٍ
قوتناک	شِدَادٍ
خالصه توبه	تَوْبَةً نَّصُوحًا
د هغوی نور به روان وي	نُورٌ هُمْ يَسْعَى
د هغوی بني لاس ته	بِأَيْمَانِهِمْ
مونږ لپاره بشپړ کړه	أَتَمَّ لَنَا
هغوی باندي سختي کوه	وَاعْلَظْ عَلَيْهِمْ
هغوی دواړو هغوی دواړو سره غداري وکړه	فَخَانَتْهُمَا
هغوی دواړه گټه وانغستله	فَلَمْ يُغْنِيَا
ما وژ غوره	نَجِّنِي
هغې وساتله خپل شرم خای	أَحْصَنْتَ فَرْجَهَا
مونږ پو کړ	فَنَفَخْنَا
او هغې (حقيقت) ومنله	وَ صَدَّقَتْ
او خپل کتابونه	وَ كُتُبِهِ

پښتو	عربي
سر په سر، د يو بل پاڅه	طِبَاقًا
عيب، كمى، خلل	تَفُوتٍ
بې نظمي، كمپاني	فُطُورٍ
ستري	حَسِيرٌ
گروپونه، چراغونه	بِمَصَابِيحٍ
تو غنډيزونه	رُجُومًا
او هغه جوشپري	وَ هِيَ تَفُورٌ
نژدې به وي چې دوى	تَكَادُ تَمَيِّزٌ
وچوپيري	
هغوى اعتراف وكړ	فَاعْتَرَفُوا
نو لري د شي	فَسَحَقًا
تابع	ذُلًّا
نو لاره وكړي	فَامَشُوا
د دې په اوبو (لاري)	مَنَاقِبَهَا
او هغه ﷺ لور ته پاڅېدل دي	وَ إِلَيْهِ النَّشُورُ
آيا تاسو د امن احساس كوي	ءَأَمِنْتُمْ
چې هغه ﷺ تاسو ننباسي	أَنْ يَخْسَفَ بِكُمْ
نو كله چې هغه وخورپري	فَإِذَا هِيَ تَمُورُ
زما انكار (عذاب)	نَكِيرٍ
كله چې الوتونكي خپل	صَفَتٍ
وزري باسي	
او ټولوي يې	وَ يَقْبِضَنَّ

بلکي هغوی اسرار کوي	بَلْ لَجُّوا
تکبر، ويار	عُتُو
نفرت	نُفُور
غور حول شوی	مُكِبًا
سیده	سَوِيًّا
ذهن	وَالْأَفْئِدَةَ
هغه ﷺ تاسو يي زيات کړي	ذَرَآكُم
نزدې (عذاب)	زُلْفَةً
غمجنه، بد شکه	سِيِّئَاتٍ
تاسو دعوت کپري	تَدْعُونَ
نو خوک ژ غوري	فَمَنْ يُحِيرُ
بنکته تللي (ستاسو اوبه)	غَوْرًا
رواني	مَّعِينٍ

پښتو	عربي
قسم دی په قلم	وَ الْقَلَمِ
او څه چې هغوی ليکي	وَ مَا يَسْطُرُونَ
يو لپونی	بِمَجْنُونٍ
نه خلاصېدونکی	غَيْرَ مَمْنُونٍ

یَقِينًا د لویو اخلاقو باندي (څښتن) یې	لَعَلَىٰ خُلُقٍ عَظِيمٍ
لېونی	الْمَفْتُونُ
هغوی خواهش کوي	وَدُّوا
ته همغږی شي	تُدْهِنُ
هر قسم خوړونکی	كُلَّ حَلَّافٍ
تور لگوونکی	هَمَّازٍ
د غیبت ته تلونکی	مَشَاءٍ بِنَمِيمٍ
ظالم	عُتْلَمٍ
بد اصله، خراب	زَنِيمٍ
د مال او د زامنو څښتن	ذَا مَالٍ وَ بَنِينَ
ډېر زر به مونږ هغه باندي داغ(نبهه) کېږدو	سَنَسِيْمُهُ عَلٰی
پزه	الْخُرَطُومِ
مونږ هغوی و آزمایل	بَلَوْنَهُمْ
خامخا هغه باغ به ورېږي	لَيَصْرِمُنَّهَا
هغوی استثنا نه کوله(انشالله یې و نه ویل)	وَ لَا يَسْتَنْتُونَنَ
نو راغی	فَطَافَ
مصیبت، فاجعه	طَآءَفُ
او هغوی وېده وه	وَ هُمْ نَاعِمُونَ
نو هغوی شو لکه رپېل شوی	فَاصْبَحَتْ كَالصَّرِيمِ

نو هغوی یو بل ته غږ وکړ	فَتَنَادُوا
تاسو وختي لار شئ	اغْدُوا
رېبل کوونکي	صَرِمِينَ
نو هغوی روان شوه	فَانطَلَقُوا
یو بل سره پس پسکې کولې	يَتَخَفَتُونَ
نه ننوځي هغه ته	لَا يَدْخُلْنَهَا
هوډ سره	عَلَى حَرْدٍ
د هغوی درميانه یو	أَوْسَطَهُمْ
ولې نه تاسو صفتونه و نه کړه (الله پاک ته)	أَوْ لَا تُسَبِّحُونَ
تاسو لولې	تَدْرُسُونَ
تاسو ټاکي، خوښوي	تَخَيَّرُونَ
ضامن	رَعِيمٌ
پنډی	سَاقٍ
پوښوي هغوی	تَرَاهَهُمْ
روغ	سَلْمُونَ
ډېر زر به مونږ هغوی رو رو راو نیسو	سَنَسْتَدْرِجُهُمْ
او زه مهلت ورکوم	وَ أَمَلِي
بوج ورباندې شوي	مُتَقَلِّونَ
کب	الْحُوتِ

غمجن، خفه	مَكْظُومٌ
هغه به خامخا غورخول شوی وو په سپره پگر کې	لُنْبِدٌ بِالْعَرَآءِ
ملامت	مَذْمُومٌ
نو الله پاک هغه وټاکي	فَاجْتَبَهُ ²⁶
هغوی خامخا تا خویوي	لَيُزْلِقُونَكَ

پښتو	عربي
(قيامت) کېدونکي دی	الْحَاقَّةُ
له حده وتونکي (باد)	عَاتِيَةٌ
پرتله له دمې، متواتر	حُسُومًا
پراته	صَرَ عِي
تنه د کجوري	أَعْجَازُ
تش	خَاوِيَةٌ
په گناه سره	بِالْخَاطِئَةِ
ډېر سخت	رَّابِيَةٌ
اوبه روانې شوې	طَغَا الْمَاءُ
په بېړۍ کې روان	الْجَارِيَةِ
او ياد به ساتي هغه	وَّ تَعِيَهَا
ياد ساتونکي	وَّاعِيَةٌ

۲۲. فَاجْتَبَهُ له اجتبا څخه اغېستل شوی دی چې معنا يې ټاکل دي او اصطفی معنا خوښول دي، نو ځکه مونږ حضرت محمد ﷺ په مصطفی هم يادوو چې معنا يې خوښ کړل شوی دی. نو د دې دواړو ترمنځ توپير به په انگرېزي ژبې باندې ځانونه به پوه کړو په انگرېزي کې مونږ سره «Choice» چې معنا اصطفی ورکوي او «selection» معنا اجتبا ورکوي يعنې ټاکل.

کمزوره	وَ اِهْيَآءُ
د هغه گوټ کي	أَرْجَائِهَا
راز	خَافِيَةً
د هغه شاخونه يو بل په باندي	فُطُوفُهَا
ماضي ورځي	الْأَيَّامِ الْخَالِيَةِ
پاي	الْقَاضِيَةَ
اتکري ورته واچوي	فَعَلُّوهُ
د هغه (زنزير) اوږد والي	ذَرْعُهَا
گز	ذِرَاعًا
واچوي ورته	فَاسَلُكُوهُ
زخم، ټپ	غَسَلِينَ
هغه ځان نه خبره جوړوي	تَقْوَلَ
غارہ	الْوَتِينَ
مخه نيونکي	حَجْرِينَ

پښتو	عربي
رعايت کونکي	رَعُونَ
بېره کونکي	مُهْطِعِينَ
دوه ډلې	عَرِينَ
مخکي تلونکي	بِمَسْبُوقِينَ

قبرونه	الأَجْدَاتِ
په منډه	سِرَاعًا
بت	نُصِبِ
هغوی په منډه کې وي	يُؤْفِضُونَ
لرې کونکي	دَافِعٌ
د بره تلونکي لارې مالک	ذِي الْمَعَارِجِ
بره ځي	تَعْرُجُ
پنځوس زره	خَمْسِينَ
د هغه بڼه	صَاحِبَتِهِ
نژدې خپلوان	فَصِيلَتِهِ
سخته شغله	لَظِي
د سر پوستکي شکونکي	نَزَاعَةَ لَشْوَى
زېرمه يې کرل	فَأَوْعَى
تادي کې	هَلُوعًا
پرېشان	جَزُوعًا
ځان ته يې ساتي بل چاته يې نه ورکوي	مَنْوَعًا
يرېدلي	مُشْفِقُونَ

پښتو	عربي
د ټولو مخکې، علني توگه	جَهَارًا
په پټۍ سره	إِسْرَارًا
ډېر باران	مَدْرَارًا
مرحلي	أَطْوَارًا
هغه تاسو بېرته ستنوي	يُعِيدُكُمْ
پراخ، وسيع	بِسَاطًا
تاسو خامخا سفر وکړي	لِتَسْلُكُوا
پراخ	فِجَاجًا
ټاټوبی	دَيَّارًا
او هغوی پیدا نه کړي	وَلَا يَلِدُوا

پښتو	عربي
بنځه	صَاحِبَةٌ
زمونږ نا لوستي، کمعقلان	سَفِيهُنَا
سرغړوني خبرې	شَطَطًا
گناه پېټی	رَهَقًا
چوکېداران	حَرَسًا

تیار پہ انتظار کی	رَّصَدًا
بیلابل	قَدَدًا
پہ تپنتہ کی، پہ الوتنہ کی	هَرَبًا
توان، کمی، حق تلفی	بَخْسًا
پپتی	رَهَقًا
حق خخہ مخ ارونکی	الْقِسْطُونَ
هغوی هوڊ وکر	تَحَرُّوْا
خورا پبری	غَدَقًا
سخت	صَعَدًا
گنہ گونہ	لِبَدًا
پناه حای	مُلْتَحِدًا
اوردہ مودہ	أَمَدًا

پپتی	عربی
د قرآن تلاوت پہ ترتیب سرہ	تَرْتِيْلًا
برہ ختل	نَاشِئَةً
قوی، اغیزناکہ	وَطًا
قربان کرہ خپل حان	تَبَتَّلْ
هغوی لری کرہ	وَاهْجُرْهُمْ
زنزیرونہ	أَنْكَالًا

خفک کوونکی	ذَاغُصَّةٍ
لکه خاوری لاندی تبتیری	كَثِيبًا مَّهِيلًا
سخت، مضبوط	وَبَيْلًا
سپین و پسته	شَيْبًا
تاسو هغه شمیری	تُحْصُوهُ

پښتو	عربي
نا پاکی	الرُّجْزَ
ډېرې تمې کول	تَسْتَكْثِرُ
شپېلی	النَّاقُورِ
سخته	عَسِيرٌ
یوازی	وَحِيدًا
خورا زیات	مَّمْدُودًا
آسانی، هوساینه	تَمَهِيدًا
ډېر زر به زه په هغه بوج اچوم	سَأُرْهَقُهُ
کاپي شوی	يُؤْتَرُ
دوزخ	سَقَرَ

سوڤوونكى	لَوَّاحَةٌ
روبنانه شي	أَسْفَرَ
څه تاسو دلته راوړلي	مَا سَأَلَكُمُ
ډار شوي	مُسْتَنْفِرَةً
په تېښته كې	فَرَّتْ
زمرى	قَسُورَةَ

پښتو	عربي
ځان ملامت كول	اللَّوَامَةُ
مونږ جوړوو	نُسَوَّى
هغه خامخا دروغ وگڼي	لِيَفْجُرَ
هغه نه مخكې	أَمَامَهُ
او سپوږمى خسوف شي، د لمر وړانگې اغېز لاندې شي	خَسَفَ الْقَمَرُ
د تېښتې لاره	الْمَفْرُ
تېښته نشته، د پناه ځاى نشته	لَا وَزَرَ

أَخْرِي حَايَ، اِبْدِي حَايَ	المُسْتَقْرُّ
د هغه پلمې	مَعَاذِيرُهُ
روښانه، خُلانده	نَّاصِرَةٌ
سپېره، تک تور	بَاسِرَةٌ
ملا ماتېدل	فَاقِرَةٌ
د غاړې او اوځي هډوکي	التَّرَاقِي
درملنه	رَاقٍ
بېلېدل	الفِرَاقُ
قاتېدل	التَّقَاتُ
پښه	السَّاقُ
لرې کول	المَسَاقُ
په غرور سره لاره کول	يَتَمَطَّى
افسوس	أُولَى
بې حسابته	سُدَى
انزال شوی، وتل شوی	يُمْنَى

پښتو	عربي
نا شکر، کبرجن	كُفُورًا
ابر پښم	حَرِيرًا
يخني	زَمَهْرِيرًا
خورا زياتي	تَفْجِيرًا
قسمونه	نَدْرٌ
خواره شي	مُسْتَطِيرًا
سخته، کړ اوونو څخه ډکه	عَبُوسًا
غمجنه، بد مرغی څخه ډکه	قَمَطِيرًا
هغه ﷺ هغوی ته ورکوي	وَلَقَهُمْ
شيشي	قَوَارِيرًا
مرغلري	لَوْلًا
نرم، نازک ابر پښم کالي	سُنْدُسٍ
اطلس، دپبا جامي	اِسْتَبْرَقٌ

پښتو	عربي
قسم دی په هواگانو چې یو له بل پسې راوښي دي	وَ الْمُرْسَلَتِ عُرْفًا
قسم دی (په هغه هواگانو) چې په تېزی سره ځي	وَ الْعَصِيفَتِ عَصْفًا

قسم دی (په هغه هواگانو) چې خپريري لري	وَ النَّشِرَاتِ نَشْرًا
قسم دی (په هغه هواگانو) چې جلا کپري	فَالْفِرْقَتِ فَرْقًا
نو هغه چې راوري لاندي نصيحت (قرآن)	فَالْمُلْقِيَتْ ذِكْرًا
ثبوت	عُذْرًا
تاسو سره ژمنه شوي	تُوْعِدُونَ
بي نوره شي، بي خلا شي	طَمِسَتْ
	فُرِجَتْ
خاوري خاوري شي	نُسِفَتْ
راتول شي يو ټاکل شوی وخت کي	أَقْتَتْ
خندول شوی دی	أَجَلَتْ
د پرېکړي ورځ ته	لِيَوْمِ الْفَصْلِ
مونږ هلاک کوو پخواني خلگ	نُهْلِكِ الْأَوَّلِينَ
مونږ د هغوی پسي نورو (ته) راځو	نُتَبِعُهُمُ الْآخَرِينَ
با امنه ځای	قَرَارٍ مَّكِينٍ
تر معلوم وخته پوري	إِلَى قَدَرٍ مَّعْلُومٍ
مونږ برابر وو، اندازه کوو	فَقَدَرْنَا
جمع ساتونکی	كِفَاتًا

جیگ	شَمِخَتْ
مونڙ تاسو باندي ڇڪوو	أَسَقَيْنَاكُمْ
خوري	فَرَاتًا
مخڪي راشي	انْطَلَفُوا
دري ستونو والا	ذِي ثَلَاثِ شُعَبٍ
نه يڻ سيوري	لَا ظَلِيلٍ
سپرغي لڪه ماني	بِشَرِّرٍ كَالْقَصْرِ
زير اوسان	جَمَلَتْ صُفْرًا
هغوي خبري نه کوي	لَا يَنْطِقُونَ
او اجازت نه ورڪول ڪپري	وَلَا يُؤَدُّنَ
نو هغوي پلمي کوي	فَيَعْتَذِرُونَ
او مزي وڪري لڙ ذره	وَتَمَتَّعُوا قَلِيلًا

پښتو	عربي
ڇه په هڪله	عَمَّ
يو خبر په هڪله	عَنِ النَّبَاِ
اختلاف کونکي	مُخْتَلِفُونَ
فرش، هواره	مِهْدًا
ستاسو خوب آرام کولو (لپاره)	نَوْمَكُمْ سُبَاتًا
لباس، پوڻس، پٽول	لِبَاسًا
روزي لتول	مَعَاشًا

سِرَاجًا وَهَاجًا	خَلَانْدَه دِيوَه
المُعْصِرَاتِ	بَارَانِي وَرْبَحِي
مَاءً تَجَّاجًا	دِپَر تَوِيْبِدُونَكِي اوبَه
الْفَافَا	دِبلِي پَانِي
يَوْمَ الْفَصْلِ	د پَر پَكْرِي وَرْخ
مِيقَاتًا	مَقَرر شَوِي
يُنْفَخُ فِي الصُّورِ	پو كِرل شي پِه شِيپِلِي كِي
فَتَاتُونَ افْوَاجًا	نُو تَاسو بَه رَاخِي دِلِي دِلِي
سَرَابًا	سَرَاب،
مِرْصَادًا	پِه اِنْتِظَار كِي دِي
لِلطَّاعِينَ مَابًا	سِرْغِرُونَكُو لِيَارَه د رَاسْتون حَاي
لِيَتِّينَ فِيهَا أَحْقَابًا	هَغُوِي بَه پَاتِي شي مودِي مودِي پِه هَغِه كِي
بَرْدًا	يَخْوَالِي
غَسَاقًا	د تِيُونو زوِي يَا چَپُونَه
جَزَاءً وَفَاقًا	بَدَلَه مَوَافَقِي سِرَه
أَحْصَيْنَهُ	مُونِر شَمپَرلِي دِي هَغِه
مَفَازًا	بِرِيَالِيْتوب
حَدَائِقَ	بَاغُونَه
وَ أَعْنَابًا	او اِنگورونَه دِي
وَ كَوَاعِبَ أَثْرَابًا	هَرَارْخِيْزِي پِيْغَلِي او هَمزولِي
وَ كَأْسًا دِهَاقًا	او دِک جَام، پِيَالَه
كَذَّبًا	دِرُوغ
عَطَاءً	يُو سَوغَات

خبري ڪول	خِطَابًا
سمه، حقه خبره	صَوَابًا
سري	الْمَرْءُ

پښتو	عربي
قسم دی په هغو فرشتو (باستونکي) چې روح په سختی څخه باسي (چې غرغیري باسي روح)	وَ النَّزْعَتِ غَرْقًا
قسم دی په هغو فرشتو (خلاصونکي) چې په آسانی او نرمی سره روح باسي او قسم دی په هغو فرشتو (گرندي تلونکي) چې گرندي سره راوښيري	وَ النّشِيطِ نَشْطًا
نو بیا هغه فرشتي (مخکي کېدونکي) یو له بل څخه مخکي کېدل	وَ السَّبْحِ سَبْحًا
منصوبه جوړونکي هغه فرشتي چې د یو کار منصوبه جوړوي	فَالسَّبِقِ سَبْقًا
خوځیږي خوځېدونکی	فَالْمُدْبِرَاتِ أَمْرًا
د هغه پسې راځي ورپسې راتلونکی	تَرْجُفُ الرَّاجِفَةِ
رپېدونکي	تَتَّبَعُهَا الرَّادِفَةُ
کښته، عاجزي	وَاجِفَةٌ
راستون به شو خپل لومړنی حالت ته	خَاشِعَةٌ
رژېدونکي، بوسیده هډوکي	لَمَرْدُودُونَ فِي الْحَافِرَةِ
زیانمنه راستنېدنه به وي	عِظَامًا نَّخْرَةً
دغه یوه چغه ده	كِرَّةٌ خَاسِرَةٌ
په ډگر، میدان کې وي	هِيَ زَجْرَةٌ
	بِالسَّاهِرَةِ

ته پاک شي	تَزَكَّى
نو ته وډار شوي	فَتَحَّشَى
عذاب، سزا	نَكَالَ
خلقت	خَلَقًا
هغه ﷺ د هغه چت لور کړل	رَفَعَ سَمَكَهَا
د هغه شپه يې تياره کړه	أَغْطَشَ لَيْلَهَا
رنا	ضُحَاهَا
هواره کړه	دَحَاهَا 27
د هغه (خمي څخه) وابنه	مَرَّعَهَا
او د هغه غرونه يې کلک وټکول	وَ الْجِبَالُ أَرْسَهَا
غت آفت (قيامت)	الطَّامَّةُ الْكُبْرَى
او څرگند شي دوزخ	وَ بُرِّزَتِ الْجَحِيمُ
او هغه د دنيا ژوند ته ترجیح ورکړ	وَ آثَرَ الْحَيَاةِ الدُّنْيَا
درېدل	مَقَامَ
د هغه راتگ (قيامت)	مُرْسَهَا
د هغه ﷺ (د علم) انتها ده	مُنْتَهَاهَا

هغه خپل تندي په غوسه ونیوی	عَبَسَ 28
او ته څه خبر کړی یې	وَ مَا يُدْرِيكَ
شاید چې هغه ځان پاک کړي	لَعَلَّهُ يَزْكِي
هغه پند به واخلي	يَذَكِّرُ
نو هغه به له پند څخه گټه واخلي	فَتَنْفَعُهُ الذِّكْرَى
اړتیا یې نه لري	اسْتَعْنَى
ته توجه ورکوي	تَصَدَّى
ته غافل یې	تَلَهَّى
باعزتته پانې	صُحُفٍ مُّكْرَمَةٍ
پورته کړی شوي، پاکي کړی شوي	مَرْفُوعَةٍ مُّطَهَّرَةٍ
د لیکوالانو (ملايکي) لاسونو کي	بِأَيْدِي سَفَرَةٍ
عزت من دي، ډېر نېک دي	كِرَامٍ بَرَرَةٍ
بيا يې هغه اندازه کړی دی	فَقَدَّرَهُ
بيا يې په قبر کې کېښود	فَأَقْبَرَهُ
ترڅو هغه کار نه دی بشپړ کړی	لَمَّا يَفْضِ
مونږ څېرې کړله ځمکه څېرول	شَقَقْنَا الْأَرْضَ شَقًّا

ترکاریانی	قَضْبًا
او گن باغونه	وَ حَدَائِقَ غُلْبًا
واښه، گیاه	أَبًا
سخت آواز	الصَّاخَّةُ
یو حالت وي	شَانٌ
ځلاند، روښانه	مُسْفِرَةٌ
خاندي به	ضاحِكَةٌ
خوشحاله به وي له خوشحالی خبر څخه	مُسْتَبْشِرَةٌ
گرد، دوری	غَبْرَةٌ
د هغوی (مخونه) توروالی به پت کری وي	تَرَهَّقَهَا قَتْرَةٌ
بد کاران، فاجران	الْفَجْرَةُ

پښتو	عربي
ونغبنتل شي، بي نوره شي	كُورَتْ
راولوپړي، تیت شي	انكدرَتْ
روان کرل شي	سِيْرَتْ
اوبناني له پام څخه وغورخول شي	العِشَارُ عَطَلَتْ ²⁹

۲۵. په مکه کې د اوبناني ارزښت دومره وو څونه چې د نن سبا تېسلا موټر ارزښت دی، نو ځکه الله پاک د دغې مثال ورکړ، مراد یې دا دی چې په قیامت په ورځ د ارزښتناکو شیانو به له پام څخه به وغورځول شي.

وَحْشِي خُناور راتول کرل شي	الْوَحْشُ حُشِرَتْ
(لکه اور په شان) بل کړی شي	سُجِرَتْ
نفسونه جوړه کرل شي	النَّفُوسُ زُوِّجَتْ
ژوندی خبڼه کړی جنې څخه پوښتنه وشي	المَوءُودَةُ سُئِلَتْ
پانې(اعمال نامې) خلاصې کړی شي	الصُّحُفِ نُشِرَتْ
(د آسمان پرده) ووپستل شي	كُشِطَتْ
لمبې کړی شي	سُعِرَتْ
نزدې کرل شي	أَزْلَفَتْ
حاضر کړي دي	أَحْضَرَتْ
بېرته راگرځېدونکی دی	بِالْحُنْسِ 30
په روانو پټېدونکو باندي	الجَوَارِ الْكُنْسِ
تیاره شي	عَسَعَسَ
بخيل	بِضَنِينِ

پېښو	عربي
جدا شي	انْفَطَرَتْ

راولوپري، تيت شي	انْتَرَتْ
بلي کرل شي	فُجِرَتْ
بيا هغه ﷺ ته يي يوخاي کړي	رَكِبَكَ
دوه عزتمندي ليکوالان	كِرَامًا كَاتِبِينَ ³¹

پښتو	عربي
تله کي لږ ورکونکي	مُطْفِفِينَ
هغوی پوره اخلي	يَسْتَوْفُونَ
هغوی کموي	يُخْسِرُونَ
د گناهونو عمل نامه	سَجِّينَ
تاپه وهل شوی، راجستر شوی	مَرْقُومٌ
سرغړونکی، گناه گار	مُعْتَدٍ اٰثِمٍ
زنگ وهلی دی	رَانَ
هغوی خامخا جدا کړل شوي دي	لَمَخْجُوبُونَ
د بښپکني عمل نامه	عَلِيْنَ

په بنه توگه سرپوخ کړل شوی شراب	رَحِيقٍ مَخْتُوْمٍ
نو هلي خلي وکړه	فَأَيَّتَافِسِ
هلي خلي کوونکي	مُتَتَافِسُوْنَ
خوشبو، بی د مشکو	مِسْكَ
د هغه حل یې	مِزَاجُهُ
هغوی سترگې وهي، په ملنډې باندي گوري	يَتَّعَمَّرُوْنَ
کوچونه	الْأَرَائِكِ

پښتو	عربي
جدا شي	انْشَقَّتْ
امر پرې وشو	حُقَّتْ
اوږده کړل شوه	مُدَّتْ
تسه شوه	تَخَلَّتْ
زيارکښ	كَادِحٌ
خوشحاله	مَسْرُورًا

تباهي	تُبُورًا
هغه هېڅکله نه ستانه کېږي	لَنْ يَحُورَ
هغه ونغښتل شي	وَسَقَ
پوره شي	اتَّسَقَ
تاسو به خامخا روان شي	لَتَرْكَبَنَّ
هغوی زېرمه کوي	يُوعُونَ

پښتو	عربي
برجونه درلودونکی	ذَاتِ الْبُرُوجِ ³²
ژمنه کرل شوي	الْمَوْعُودِ
په څه باندې چې شاهدي ورکړل کېږي	مَشْهُودِ
د کندی کولو خلک	أَصْحَابِ الْأَخْدُودِ ³³
تېلو څخه پک	ذَاتِ الْوَقُودِ

۳۱. دلته د برجونو مطلب له مدارونو څخه دی په انگرېزي کې ورته Orbits بولل کېږي نو هره سياره خپل مدار باندې تاوېږي.

۳۲. دا هغه خلک وه چې د يمن پاچاه ذو نواس لخوا سوځول او د شکنجې لاندې شوي وه، زمونږ د پيغمبر زوکړې څخه څو پېړي مخکې د هيمبارت سلطنت لخوا دغه خلکو سره يې ظلم کړی او دا سلطنت د يهوديانو په لاس کې وه او پاچاه يې هم يهودی ؤ او دا خلک د عیسی عليه السلام پيروان وه خو څنگه چې تاسو ته څرگنده ده دغو خلک عیسی عليه السلام پيغمبر گڼه نو ځکه بايد ورته مسلمانان ووايو ځکه چې لوموني عيسويان مسلمانان وه.

ناست وه	قُعُودٌ
شاهدان	شُهُودٌ
او هغوی کرکه نه کوله	وَ مَا نَقْمُوا
هغوی ظلم وکر	فَتَنُوا
سوخېدونکی عذاب	عَذَابُ الْحَرِيقِ
غچ، سزا	بَطْشٍ
هغه ﷺ ژوندی کوي او بېرته بيا ژوندی کوي	يُبْدِي وَ يُعِيدُ
مینه کوونکی	الْوُدُودُ

پښتو	عربي
قسم دی په د شپې راتلونکی باندي	وَ الطَّارِقُ
خېدونکی	النَّاقِبُ
وتل شوی	دَافِقٍ
شاته هډوکی (نخاع شوکي) او قبر غي	الصُّلْبِ وَ التَّرَائِبِ

رازونه	السَّرَائِرُ
چوږدونکی	ذَاتِ الصَّدْعِ
توکي	الْهَزَلِ
مهلت ورکړه	فَمَهْلٍ
لږ وخت لپاره	رُويْدًا

پښتو	عربي
چراگاه، چمن څارويو گرځولو لپاره	الْمَرْعَى
تور واښه، غنمو رېپلو نه وروسته چې بوټي پاتي کېږي هغه ته غناء وايي	غُنَاءٌ أَحْوَى
او لري کوي هغه	وَ يَتَجَنَّبُهَا
هغه بريالی شو	أَفْلَحَ
تاسو ترجېح ورکوله	تُؤْتِرُونَ

پښتو	عربي

تکوونکی ورخ	الْغَاشِيَّةُ
ستري ستومانه	عَامِلَةٌ نَّاصِبَةٌ
جوشي شوي	ءَانِيَّةٌ
اغزي	ضَرِيْعٌ
نه ورته قوت ورکوي	لَا يُسْمِنُ
خوشحاله	نَاعِمَةٌ
ناوري خبري	لَغِيَّةٌ
اوچت کتونه	سُرُرٌ مَّرْفُوعَةٌ
او خپل (خي کي) کپنودل شوي پيالي	أَكْوَابٌ مَّوْضُوعَةٌ
په قنار کي منظم (کپنودل شوي) غالي گاني	نَمَارِقٌ مَّصْفُوفَةٌ
هواري کرل شوي فرشونه	زَرَابِيُّ مَبْنُوتَةٌ
اوبنان	الْإِبِلِ
ذمه وار	بِمُصَيِّرٍ

پښتو	عربي
جفت	الشفع

طاق	الوثر
هغه تپره شي	يسر
هغو لپاره چې عقل څخه کار اخلي	لذی حجر
د اوږده پایو څښتنان	ذات العماد
هغوی تراشولي	جأوا
مېخونو څښتن	ذی الأوتاد
مینی سره، خورا زیات	حبا جمًا
مسطح کرل شي	دکت

پښتو	عربي
حلال، جایز	حل
کړاونو کې یو کس اچول چې مبارزه وکړي	کبد
خورا زیات	لبدًا
دوه شونډې	شفتین
دوه لاری	نجدین
هغه هڅه ونکړه	لا افتحم
وادي	عقبه

آزاد کړه	فکُّ
د لوږې ورځ	ذِي مَسْغَبَةٍ
خپلوان	ذَامَقْرَبَةٍ
په خاورو ککړ	ذَا مَثْرَبَةٍ
ورباندي سرپوخ بند کړل شوی	مُؤَصَّدَةٌ

پښتو	عربي
هغې پسې روانه شوه	تَلَّهَا
روښانه	جَلَّى
اواره شوه	طَحَى
هغه خښ کړ	دَسَّى
وڅکه	سُقِي
وران يې کړ	دَمَدَمَ
پايلي	عُقِبِي

پښتو	عربي
خپاره شوي، جدا	شَتَّى

سختي	عُسْرِي
هلاک شو	تَرَدِّي
ډېر سوخېدونکي	تَلْظِي
ډېر بد	أَشْقِي
ډېر پرهېزگار	أَتْقِي

پښتو	عربي
د ورځي رڼا	ضُحَى
تیاره شي	سَجَى
هغه ﷺ ته يې پرېښودلی نه يې	مَا وَدَّعَ
هغه ﷺ خفه شوی نه دی	مَا قَلَى
غریب، بې سرپرسته	عَائِلًا
په قهر مه اوسه	لَا تَقْهَرْ
لري کوه مه، تپله کوه مه	لَا تَنْهَرْ
بیان کړه	حَدَّثُ

پښتو	عربي

مونیږ لري کړ	وَضَعْنَا
وزمین	أَنْقَضَ
ستا ملا	ظَهَرَكَ
زیار وباسه	إِنْصَبَ
رجحان وکړه	إِزْغَبَ

پښتو	عربي
انحیر	تَيْن
اعلی درجه	تَقْوِيم
ټیټ رتبه	أَسْفَلَ
ټیټ رتبې خلک	سَافِلِينَ

پښتو	عربي
ووايه	إِقْرَأْ
غوټه شوي وينه	عَلَقِ
هغه وبنود	عَلَّمَ
هغه نه پوهېدی	لَمْ يَعْلَمْ
انسان خامخا سرغرونه کوي	لَيَطْفِي

هغه خان ويڻي	رَاهُ
ستتبدل	الرُّجْعِي
هغه منع کوي	يُنْهِي
يو بنده	عَبْدًا
کله چي هغه مونڱ وکري	إِذَا صَلَّى
هغه امر کوي په تقوى	أَمَرَ بِالتَّقْوَى
کري	نَاصِيَةً
نو هغه غږ کوي خپل شرکانو ته	فَلْيَدْعُ نَادِيَهُ

پښتو	عربي
بپشکه چي مونږ	إِنَّا
مونږ نازل کړ هغه (قرآن)	أَنْزَلْنَاهُ
قدر شپه کي	فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ
بهتره دی	خَيْرٌ
له زرو مياشتو څخه	مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ
فرشتي او جبرئيل کښته کپري	تَنْزِيلُ الْمَلَكِ وَالرُّوحِ
د هغوی رب په خوبه	بِأذنِ رَبِّهِمْ
کار	أَمْرٍ
سلامتي	سَلَامٍ
رښتين گهيځ	مَطْلَعِ الْفَجْرِ

پښتو	عربي
بېلېدونكي، جلا كېدونكي	مُنْفَكِينَ
صحيح	قِيَمَةٌ
بد مخلوقات	شَرُّ الْبَرِيَّةِ
بڼه مخلوقات	خَيْرُ الْبَرِيَّةِ

پښتو	عربي
وښورول شي	زُلْزِلَتْ
حُكْمه وباسي	أَخْرَجَتْ الْأَرْضُ
خپل بوج	أَثْقَالَهَا
خه چل وشو	مَا لَهَا
حُكه	بِأَنَّ
وحى كړى	أَوْحَى
ډلې	أَشْتَاتًا

پښتو	عربي
نو ننوحي	فَوَسَطْنَ
په ډله كې	فِي جَمْعًا
مال، شتمنى	الْخَيْرِ

نا شکره	لَكُنُودٌ
پاخول شي	بُعْثِرَ
جوت شي	حُصِّلَ
په سينو کې	فِي الصُّدُورِ

پښتو	عربي
لکه چينډخي	كَالْفَرَّاشِ
خپور شي	الْمَبْتُوثِ
لکه باد وهله مالوچ	كَالْعِهْنِ الْمَنْفُوشِ
دروند، وزمين	تَقَاتَتْ
سپک	خَفَّتْ
ژوند	عَيْشَةٍ
د هغه استوگنځی	فَأَمَّهُ
ډېر تود	حَامِيَةً

پښتو	عربي
تاسو زياتوالی گمراه کړي ياست	أَلْهَكُمُ التَّكَاثُرُ
وگرځېدلې تاسو	زُرْتُمْ
قبرونه	الْمَقَابِرَ
تاسو به پوه شي	تَعْلَمُونَ
که	لَوْ

تاسو به خامخا وگوري	لَتَرُونَ
دوزخ	الْجَحِيمِ
تاسو نه به پوښتنه وشي	لَتَسْأَلَنَّ
کمه ورځ چې دا کپري	يَوْمَئِذٍ
نعمتونو په هکله	عَنِ النَّعِيمِ

پښتو	عربي
قسم دی په زمانه	وَالْعَصْرِ
زيان	خُسْرٍ
هغوی ايمان راوړلی دی	آمَنُوا
هغوی ښه کردارونه کړي دي	عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ
او نصيحت کوي	وَتَوَاصَوْا

پښتو	عربي
تور لگوونکی او چغلخور	هُمَزَةٌ لُمَزَةٌ
هغه خپل مال وسپموی	جَمَعَ مَالَهُ
او بيا يې وشمېړی	وَ عَدَّدَهُ
هغه گمان کوي	يَحْسَبُ
هغه(مال) به تر ابده ورسره وي	أَخْلَدَهُ

هغه به واچول شي په اور کي	لَيْنُ بُدْنَ فِي الحُطْمَةِ
او ته څه پوهېږي	وَمَا أَدْرَكَ
لگول شوی، بل کرل شوی	المُوقَدَةُ
اوچتيري زړونه	تَطَّلِعُ عَلَى الآفِئِدَةِ
بند،	مُوصَدَةٌ
په اوږده پایو کي	فِي عَمَدٍ مُمَدَّدَةٍ

پښتو	عربي
آيا ته و نه کتل	أَلَمْ تَعْرِ
څنگه ستا رب د اصحب فيل سره وکر	كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ
آيا هغه جوړ نه کړ	أَلَمْ يَجْعَلْ
د هغوی منصوبه (پلان)	كَيْدَهُمْ
باطل، په گمراهی	فِي تَضَلُّيْلٍ
هغه واستوی	وَأَرْسَلَ
ابابيل الوتونكي	طَيْرًا أَبَابِيلَ
هغوی يي ووپشتل	تَرْمِيهِمْ
د تودو تيرو باندي	بِحِجَارَةٍ مِّنْ سِجِّيلٍ
لکه خوړل شوی وابنه	كَعَصْفٍ مَّأْكُولٍ

پښتو	عربي
آساني ده قریش لپاره	لَا يَلَافُ قُرَيْشٍ
آسانه کر هغه (الله ﷻ) هغوی لپاره	إِلَيْهِمْ
د ژمي او اوړي سفر	رِحْلَةَ الشِّتَاءِ وَ الصَّيْفِ
لوړه	جُوعٍ
او هغه (الله) هغوی ته یې له ډاره امن ورکړ	وَ أَمَنَهُمْ مِّنَ الْخَوْفِ

پښتو	عربي
هغه قیامت یې دروغ گني	يُكَذِّبُ بِالذِّينِ
هغه تېله کوي	يَدْعُ
او هغه اړتیا نه گني	وَلَا يَحْضُ
تباهي وي په مونځ کونکو باندې	فَوَيْلٌ لِّلْمُصَلِّينَ
غافلان دي	سَاهُونَ
هغه خلک چې غواړي بنسکاره شي	الَّذِينَ هُمْ يُرَآءُونَ
او هغه خلک چې منع کوي نور کوچني نېکي ته	وَ يَمْنَعُونَ الْمَاعُونَ

پښتو	عربي
بي شکه چې مونږ تا ته (حوض) کوثر درکړ	إِنَّا أَعْطَيْنَكَ الْكَوْثَرَ
نو مونځ وکړه	فَصَلِّ
او قرباني وکړه	وَأَنْحَرْ

ستان غلیم	شَانِءَكَ
د هغه چا چي نه يي نښه وي نه يي نوم (بي نسله)	الْأَبْتَرُ

پښتو	عربي
زه عبادت نه کوم	لَا أَعْبُدُ
څه ته چي تاسو عبادت کوي	مَا تَعْبُدُونَ
زه بنده نه يم	وَلَا عَابِدٌ
څه ته چي تاسو بندگي کوي	مَا عَبَدْتُمْ
ستاسو لپاره ستاسو خپل دين	لَكُمْ دِينُكُمْ
او زما لپاره زما خپل دين	وَلِيَّ دِينٍ

پښتو	عربي
چي کله راغي	إِذْ جَاءَ
د الله مرسته او (مسلمانانو) فتح کړه	نَصْرُ اللَّهِ وَ الْفَتْحُ
ډلي (کافرانو اسلام قبول کړ)	أَفْوَاجًا
نو ثناء او صفت ياد کړه د خپل رب ﷻ	فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ
او توبه باسه هغه ته	وَ اسْتَغْفِرْهُ
بي شکه چي هغه	إِنَّهُ
توبه قبلوونکی دی	تَوَّابًا

عربي	پښتو
تَبَّتْ يَدَا	هلاک شي لاسونه
وَتَبَّ	هلاک هغه
مَا أَغْنَىٰ عَنْهُ مَالُهُ	نه ورته د هغه مال گټه ورسوله
وَ مَا كَسَبَ	او نه څه چې هغه تر لاسه کړي وو
سَيَصَلَّىٰ نَارًا	ډېر زر به واچوي په اور کې
ذَاتَ لَهَبٍ	سوځيدونکي شعلي
وَ امْرَأَتُهُ	او د هغه ښځه
حَمَّالَةَ الْحَطَبِ	لرگي به انتقالی ورته
فِي جِيدِهَا	د هغې غاړه کې وي
حَبْلٌ مِّنْ مَّسَدٍ	رسی وي د کهجورو ونو څخه جوړ شوی

عربي	پښتو
أَحَدٌ	يو
الصَّمَدُ	بې نیاز يا مستغني
لَمْ يَلِدْ	هغه څخه نه څوک زېږېدلی
لَمْ يُولَدْ	هغه نه له چا څخه زېږېدلی

عربي	پښتو
الْفَلَقِ	سهار

تیارې، ترگمی	غَاسِقِ
هغه خیره شوه	وَقَبَ
پوه کوونکي چې په تارونو پوه کوي	النَّفْتِ فِي الْعُقْدِ
حسد کوونکی	حَاسِدِ
هغه حسد کړ	حَسَدَ

پښتو	عربي
ووايه	قُلْ
خلک، انسانان	النَّاسِ
زه پناه وړم	أَعُوذُ
وسوسي	الْوَسْوَسِ
هغه وسوسه چې وشي او بېرته شاته لار شي	الْخَنَّاسِ
وسوسه وشي	يُوسِسُ
سینې	صُدُورِ
پیریان	الْجِنَّةِ

و من الله توفيق

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**